

onafhankelijk studentenblad

veto

jaargang 47 nummer 5
30 november 2020
tweewekelijks blad
erkeningsnummer p706128
afgiftekantoor Leuven

PB-PP | B-02817
BELGIË(N) | BELGIQUE

Wanpraktijken bij FWO

Wat betekent
overwinning Biden
voor hoger
onderwijs

ANALYSE

Millenials en
democratie

NAVRAAG ALEXANDRA SMARANDESCU

'We zijn over het
hoofd gezien tijdens
de eerste golf'

ANALYSE

Studenten op
covidafdeling

In deze editie

Erfelijkheid van een diploma hoger onderwijs	6	ONDERWIJS
Studenten op de covidafdelingen	8	SOCIAAL
Wat de verkiezing van Biden betekent voor het hoger onderwijs	14	INTERNATIONAAL
De Legende: Wouter Druwé	18	STUDENT
De Interfacultaire Rockrally gaat digitaal	22	CULTUUR
Millenials en hun afkeer van de democratie	28	ONDERZOEK
De shady praktijken bij het FWO	32	DOSSIER
Voorzitter van de Vlaamse Jeugdraad Alexandra Smarandescu	34	NAVRAAG

redactie

Daan Delespaul
hoofdredacteur
daan@veto.be

Jan Costers
redactiesecretaris
jan@veto.be

Tijs Keukeleire
redacteur onderwijs
tijs@veto.be

Emma Desmet
redacteur sociaal
emma@veto.be

Emiel Roothoof
redacteur internationaal
emi@veto.be

Thomas Maes
redacteur student
thomas@veto.be

Joanna Wils
redacteur cultuur
joanna@veto.be

Sjerenó Cörvers
redacteur onderzoek
sjerenó@veto.be

Arne Van Laudem
eindredacteur
arne@veto.be

Cath Hermans
redacteur beeld
cath@veto.be

Lisa Thieren
redacteur beeld
lisa@veto.be

Benno Debals
verantwoordelijke KU Leuven
benno@veto.be

Elien D'hoore
verantwoordelijke groepsgevoel
elien@veto.be

Marie Coppens
verantwoordelijke evenementen
marie@veto.be

colofon

Eindredactie Arne Van Laudem, Joanna 'alleen en eentonig' Wils, Thomas Maes, Sjerenó Cörvers, Marie Coppens, Tijs Keukeleire, Daan Delespaul, Mathilde Dams, Emma Desmet, Lisa 'disaster girl meme' De Witte **Vormgeving** Jan Costers **Cover** Elena Amore, Jan Costers **Schrijvers** Tijs 'spannend' Keukeleire, Elien Stouten, Justin 'Ru Paul meh' Vandenbossche, Lisa De Witte, Emma Desmet, Wolf France, Daan Delespaul, Jan Debaus, Laura 'ja op zich wel lekker' Laman, Emiel Roothoof, Lana Van den 'oei' Heuvel, Gwynne van Kaauwen, Thomas 'wisselvallig en ook wat mistig' Maes, Kobe Penninckx, Maria-Laura Martens, Lisa Thieren, Marie 'ik huil, leef, lach, vloek, en met u?' Coppens, Hannah Van Canegem, Elien D'hoore, Alon Nudler, Anastasia Arnhold, Sjerenó 'beter dan ooit...' Cörvers **Illustratoren** Geertje Deforche, Justine Lambrechts, Cath 'Het is groen en het rolt van een berg' Hermans, Sofie Smets, Toon Shauvliege, Anastasia Arnhold, Anne-Leen 'ja.' Declercq, Elena 'ik leef nog' Amore, Lara 'enigszins lachend gezicht' Lismont **Fotografen** Anthe Lainé, Kaiina De Blauwe, Lisa De Witte, Miette, Nadia El Makhfi, Alyssia Kozakiewicz **KU Leugen** Benno 'masked wojak meme' Debals, Cath Hermans

is een uitgave van de Leuvense studentenkoepel LOKO. De standpunten verdedigd in Veto stemmen niet noodzakelijk overeen met de standpunten van LOKO.

Wil je hier volgende keer ook vermeld staan? Kom dan naar onze online redactievergadering op donderdag om 20u, bezoek onze Facebookgroep of stuur een berichtje naar veto@veto.be en beantwoord de vraag 'En, hoe is 't?'

EDITORIAAL

Tot de laatste het licht uitdoet

De student in Vlaanderen heeft jarenlang moeten strijden om invloed in de universiteit te verwerven. Participatie geeft ons als 'onderwijsconsument' de rechten die we verdienen, maar helpt ook de universiteit haar performantie te verhogen. Het is niet zomaar dat studentenvertegenwoordiging decretaal verankerd is in Vlaanderen, al was het maar als leerschool voor toekomstige politici.

Aan de KU Leuven verliep de vertegenwoordiging de laatste jaren stroef. Want zoals ieder jaar stoot men ook dit academiejaar op hetzelfde probleem: er zijn te veel mandaten voor het aantal geïnteresseerden. Tragisch gevolg is dat studenten daardoor de macht die ze willen en nodig hebben niet kunnen uitoefenen.

Dit jaar startte LOKO op die manier zonder coördinator Internationaal. En cours de route vielen ook de ondervoorzitter, de coördinator en – sinds vorige week – de voorzitter uit. De burens bij de Studentenraad blijven nog steeds wachten op kandidaten voor het algemeen beheer, de Academische Raad, de Onderwijsraad en ga zo maar voort: een ploeg van tien man voor taken van 25.

De Leuvense studentenraad van de UCLL heeft niet eens een voorzitter gevonden, een dodelijk gemis in dit coronajaar.

Het is simpelweg moeilijk om een veeleisende studie te combineren met een onbezoldigd mandaat dat een berg aan expertise vereist

Apathie kunnen we de student niet verwijten, het is simpelweg te moeilijk om een veeleisende studie te combineren met een onbezoldigd mandaat dat een berg aan expertise vereist. Laat me dus ook duidelijk stellen: dat kandidaten wegvalen of niet gevonden worden is geen schande. Het is helaas wel steeds meer een indicatie dat het systeem niet werkt.

De Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) merkte dat al in 2017 op. In een advies pleitte zij destijds voor een homogeen statuut van studentenvertegen-

woordiger; denk faciliteiten en flexibeler trajecten in de opleiding. Leuvense stuvens zijn daar altijd beducht voor geweest: een stuver moet in de eerste plaats 'student' blijven en sowieso zit men niet te wachten op een eengemaakt systeem aan iedere universiteit.

Een standpunt dat principieel en nobel oogt. Alleen wordt het onmogelijk om aan die principes vast te houden wanneer de vraag om expertise blijft toenemen. Je kan blijven bouwen op vrijwillig engagement, of erkennen dat 60.000 studenten vertegenwoordigen dat kader te buiten gaat. Ik ga vloeken in de kerk door te stellen dat vergoede mandaten tot de opties moeten behoren. In Nederland gebeurt dat. Want eerlijk: als bestuurders van de universiteit per vergadering zitpenningen verdienen, waarom de student dan niet?º

Daan Delespaul is hoofdredacteur. Het editoriaal wordt gedragen door de voltallige redactie.

CARTOON VAN DE WEEK

door [Anne-Leen Declercq](#)

Gratis online cursussen: wat brengt dat op?

Massive Open Online Courses (MOOC's) kosten tienduizenden euro's om te maken. Toch maakt de KU Leuven er meer dan de rest van Vlaanderen. Onder andere een kwestie van prestige, zo blijkt.

door [Tijs Keukeleire](#)

De KU Leuven heeft de voorbije zes jaar al 21 online cursussen gemaakt. De universiteit is in 2014 op de kar gesprongen, een paar jaar na de introductie van de *Massive Open Online Courses* (MOOC's) in de VS. De online cursussen kan je meerdere keren terug openstellen: zo zijn er ondertussen al 55 'runs' geweest.

'Op dit moment komen de MOOC-ideeën vooral voort uit het onderzoek'

[Anneleen Cosemans, MOOC-team KU Leuven](#)

MOOC's zijn niet zomaar een reeks weblectures. Ze vormen een leertraject met een begin en einde, een planning van week op week, mogelijkheid tot vragen, opdrachten of discussies. Dat is wat de online cursussen ook intensiever en duurder maakt om te produceren.

40.000 tot 300.000 dollar

Een studie uit 2014 berekende een kost tussen 40.000 en 300.000 dollar per MOOC bij vier Angelsaksische universiteiten. De kost hangt af van de lengte van de MOOC en de verschillende inhoud. Tussen twee openstellingen kan er bovendien ook onderhoud nodig zijn: misschien is de lesinhoud verouderd of is er feedback gekomen.

Naast de geldkost moeten er ook docenten en een didactisch team bereid zijn mee te werken aan zo'n MOOC. Want de ontwikkeling duurt een negental maanden, zegt Anneleen Cosemans, betrokken in de ontwikkeling van MOOC's aan de KU Leuven. Een MOOC tot stand brengen betekent ook niet dat je minder andere lessen moet

geven dat semester. En terwijl de online cursus loopt, kunnen er vragen of technische problemen zijn.

'Op dit moment vloeien MOOC-ideeën vooral voort uit onderzoek aan de universiteit', meldt Cosemans. Dat zijn onderzoekers of onderzoeksgroepen die hun resultaten willen openstellen voor een groot publiek. 'Die valorisatie van onderzoek staat steeds hoger op de agenda. Het is ook steeds vaker een vereiste om fondsen te krijgen.'

Prestige

De KU Leuven heeft meer MOOC's in haar arsenaal dan andere Vlaamse universiteiten: de UGent vermeldt er bijvoorbeeld maar vier op haar website, de VUB heeft er een handvol en de UHasselt maar één. Wat zoekt de KU Leuven in de wereld van de gratis online cursussen?

De KU Leuven kijkt op naar bepaalde prestigieuze onderzoeksuniversiteiten

In de eerste plaats omschrijft Cosemans het als een mooie manier om onderzoek en onderwijs samen te brengen. Ook de derde opdracht van de universiteit – maatschappelijke dienstverlening – valt ermee af te vinken, want de lessen zijn open toegankelijk en gratis beschikbaar. Al is het natuurlijk maar de vraag welk publiek zich echt inschrijft voor de academische lessen.

'MOOC's zijn heel gangbaar bij andere onderwijsinstellingen', stelt Cosemans daarnaast. 'Steeds meer internationale universiteiten gebruiken MOOC's om met de maatschappij te communiceren. KU Leuven wil mee aanwezig zijn op dat internationale forum.'

De KU Leuven kijkt op naar bepaalde prestigieuze onderzoeksuniversiteiten. En als zij iets doen, dan kan Leuven niet achterblijven. 'We zijn wat later gestart in 2014, maar zes jaar later hebben we een alsmar rijkere en grotere MOOC-portfolio', aldus Cosemans.

Geen transparante kost

Hoeveel een MOOC specifiek aan de KU Leuven kost – 40.000 tot 300.000 dollar is een heel ruime marge – is moeilijk te berekenen. Er zijn aan de universiteit nu acht mensen met MOOC-experti-

© Justine Lambrechts

se, maar zij behoren tot drie verschillende diensten en hebben daarnaast vaak nog andere taken.

We hebben niet speciaal nieuwe mensen aangeworven voor het MOOC-team', vertelt Cosemans, die eveneens hoofd van de Dienst Onderwijsprofessionalisering- en ondersteuning is. 'We hebben sinds 2014 intern geschoven. Als diensten in de universiteiten evolueren we mee.'

'We hebben niet speciaal nieuwe mensen aangeworven voor het MOOC-team'

[Anneleen Cosemans, MOOC-team KU Leuven](#)

Een kost die wel vaststaat is die voor *edX*, het platform waar de universiteit haar video-opleidingen plaatst. Qua budget zijn er al enkele interne projectoproepen geweest aan de KU Leuven, of wordt in onderzoeksprojecten soms een extra productiebudget voorzien.

MOOC for credit

Er komt een specifiek budget voor een nieuw project: MOOC for credit. De universiteit begint met de ontwikkeling van negen MOOC's die zullen functioneren als opleidingsonderdelen: online vakken die je echt kan opnemen en waarvoor je echte studiepunten kan krijgen. ☺

Tweetalige bachelor Rechten in Brussel ondervindt moeilijkheden

Geen lesvrije week en een kortere blok: het zou genoeg zijn voor de doorsnee student om een rel te starten. Dat is nochtans de realiteit voor studenten van het tweetalige traject Rechten in Brussel.

door [Elena Amore](#) en [Tijs Keukeleire](#)

De KU Leuven en de Université Saint-Louis de Bruxelles (USLB) bieden al een heel aantal jaren een gezamenlijk tweetalig traject Rechten aan in Brussel. De studenten in de richting – zo'n honderd in totaal – volgen het ene deel van hun vakken aan de ene instelling en het andere deel aan de andere.

Er slepen echter al wat jaren problemen aan in de opleiding. De studenten uiten vooral kritiek op de communicatie tussen de universiteiten en de gevolgen daarvan voor het uurrooster. Tweede bachelorstudent Maximilien Desuter vertelt dat het al is voorgevallen dat er lessen van de KU Leuven en van Saint-Louis overlappen. 'Het wordt wel opgenomen, maar het blijft een achterstand die je moet inhalen.'

'Op zich zijn we tevreden als er maar één overlapping is in het uurrooster'

[Pierre-Olivier de Broux, campusdecaan USLB](#)

Pierre-Olivier de Broux, campusdecaan van de USLB, tracht dit te nuanceren: 'De studenten van de KU Leuven volgen bij ons lessen van de eerste, tweede en derde bachelor.' Dat maakt het bijna onmogelijk om overlappingen te vermijden, zegt hij. 'We doen uiteraard ons best, maar op zich zijn wij tevreden als er maar één overlapping is.'

Geen lesvrije week

Het Franstalige academiejaar begint een week vroeger dan het Nederlandstalige academiejaar. Dat zorgt voor een kortere blok, een langere examenperiode en het doet de lesvrije week volledig wegvallen.

'Vorig jaar hadden we nog KU Leuven-examens toen de vakantiperiode van USLB viel', vertelt Maximilien. 'Toen vervolgens de vakantiperiode van KU Leuven viel, begonnen de lessen aan USLB weer.'

'Ik had niet gerekend op de bijkomende moeilijkheden'

[Maximilien Desuter, student](#)

© Anthe Lainé

Annick De Boeck, campusdecaan van de KU Leuven, zegt dat ze dit zelf ook vervelend vindt: 'Ik geef verbintenisrecht en ik zou het zelf ook liever anders willen. Ik weet dat mijn laatste week les voor een deel van mijn studenten in de blok valt, maar ik kan die leerstof moeilijk weglaten.'

Niet willen of niet kunnen?

'De extra moeite die het zou kosten om lessen in twee talen te volgen was een bewuste keuze, maar ik had niet gerekend op de bijkomende moeilijkheden', zegt Maximilien. Zijn die bijkomende moeilijkheden dan een kwestie van niet willen of niet kunnen?

De meningen hierover zijn verdeeld. Noa Engels, medestudent van Maximilien, vermoedt dat het een combinatie is van de twee, maar Maximilien denkt dat het werkelijke communicatieprobleem zich op hoger niveau afspeelt. 'Als de Franstalige en Nederlandstalige Gemeenschap een gelijklopend academisch schooljaar hadden, dan zou dat al een groot deel van de problemen oplossen.'

De campusdecanen volgen Maximilien hierin. De Broux bevestigt dat een groot deel van de problemen er verband mee houdt. 'We roeien met de riemen die we hebben en proberen er het beste van te maken, ook wanneer de verschillen tussen de gemeenschappen het ons moeilijk maken.'

Blijft een aanrader

Ondanks de moeilijkheden vinden de studenten het tweetalige traject nog steeds een aanrader. 'Het tweetalige traject Rechtsgeleerdheid van de KU Leuven telt in de tweede bachelor momenteel maar een veertigtal studenten', zegt Noa. 'Dat betekent dat de opleiding je een troef geeft in de zee van rechtenstudenten. Alleen al om die reden is het tweetalige traject de moeite waard.'

'De opleiding geeft je een troef in de zee van rechtenstudenten. Daarom blijft het de moeite waard'

[Noa Engels, student](#)

Ook de campusdecanen maken zich geen zorgen over de aantrekkelijkheid van de richting. 'Rechten is al moeilijk op zich en studeren aan twee verschillende universiteiten maakt het er zeker niet gemakkelijker op', meent professor de Broux. 'Maar ik geloof dat de richting aantrekkelijk blijft omdat het een brug vormt over de taalgrens.'

Professor De Boeck gaat hiermee akkoord en zegt dat ze de moeilijkheden hoe dan ook zeker naar voren zal brengen op de volgende vergadering. ☺

Een diploma hoger onderwijs is bijna erfelijk

Het hoger onderwijs moet een lift zijn voor sociale mobiliteit. Maar sinds de jaren 2000 lijkt die te zijn stilgevallen: wie je ouders zijn, bepaalt steeds meer je diploma. Het beleid hinkt achterop.

door [Elien Stouten](#) en [Tijs Keukeleire](#)

In de jaren 2000 stopte plots een belangrijke evolutie. Tot dan toe kregen meer jongeren met laagopgeleide ouders elk decennium een diploma hoger onderwijs. Tussen 2000 en 2010 daalde dat aandeel terug, van 28 naar 22% (zie grafiek). Een democratiseringsgolf stierf uit.

Het doet vragen rijzen: wat is er plots veranderd? En komt er beterschap? Voor de jaren 2010-2020 ziet de evolutie er alvast evenmin positief uit. Het aandeel jongeren met een laagopgeleide moeder dat verder studeert is quasi constant gebleven sinds 2008, meldde Statistiek Vlaanderen deze zomer. En het is geweten dat zij minder kans hebben om hun opleiding af te maken.

De vooropleiding

Op zoek naar oorzaken, komen experts meestal terecht bij de vooropleiding: kinderen uit lage-inkomensgezinnen kiezen vaker voor technische of beroepsrichtingen, aldus Mieke Van Houtte, professor onderwijssociologie aan de UGent. 'Het begint zelfs al in de kleuterklas, waar kinderen uit kwetsbare milieus een achterstand opbouwen', stelt ze.

Daardoor zijn de kaarten op voorhand al geschud: al voor hun achttiende is de toegang tot het hoger onderwijs versperd. Van tso naar aso veranderen blijkt bovendien erg moeilijk.

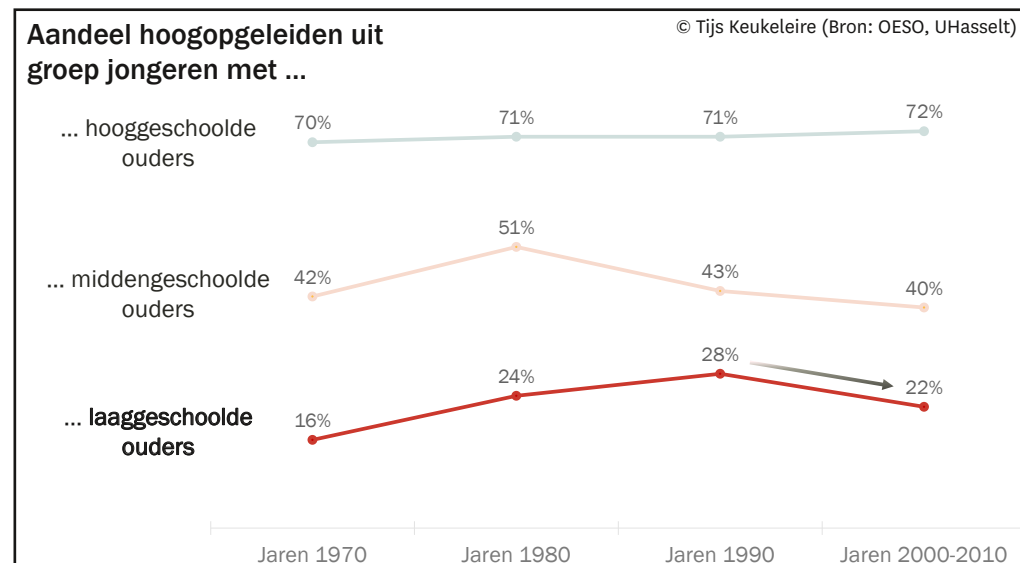
De rol van leerkrachten hierin valt niet te onderschatten: zij begeleiden hun leerlingen in hun leerproces en op beslissende keuzemomenten. Ingrijpen in de lerarenopleiding is bijgevolg nodig, stelt Luc De Schepper, oud-rector van de UHasselt.

'Het is gemakkelijk de bal terug te kaatsen'

Maar wat kan het hoger onderwijs doen aan oorzaken binnen de vooropleiding die ze zelf niet in de hand heeft? 'Het is niet aan de universiteit alleen om daarvoor te compenseren', vindt Dylan Couck, bestuurder Onderwijs bij de Vlaamse Vereniging van Studenten. 'Zij kan dat ook niet. De universiteit kan bijvoorbeeld wel onderzoeksmatig in kaart brengen hoe het momenteel staat met de competenties in het secundair onderwijs en daarmee rekening houden.'

'Het is niet aan de universiteit alleen om te compenseren'

[Dylan Couck](#), bestuurder VVS

Van Houtte is het daar niet meer eens: 'Het is gemakkelijk de bal terug te kaatsen: het hoger onderwijs wijst de vinger naar het secundair onderwijs, die op haar beurt wijst op het basisonderwijs als de plaats waar het al misliep, waarna het basisonderwijs de schuld steekt op het kleuteronderwijs.'

Zo kan de universiteit actief rekruteren in het secundair onderwijs, waarbij ze de idee dat 'hoger onderwijs niet is voor mensen zoals wij' wegwerkt, aldus Van Houtte.

Aan het IQ ligt het niet

Het blijft een feit dat zelfs als die jongeren een aso-richting hebben gedaan en doorstromen naar het hoger onderwijs hun kans op slagen half zo groot is als die van kinderen afkomstig uit meer welgestelde gezinnen. Het ligt dan niet meer aan studiekeuze, maar waaraan wel?

'Dan krijg je het *nature-nurture*-debat', zegt Dylan Couck. Want als kinderen van hoogopgeleide ouders het systematisch beter doen in het hoger onderwijs, dan zijn er mensen die beweren dat het vooral een kwestie van genetica is.

'De bijkomende financiële bezorgdheden wegnemen is de boodschap'

[Dylan Couck](#), bestuurder Vlaamse vereniging van studenten

Zelf wijst Couck evenzeer op de verschillen naargelang de secundaire school: afstuderen aan de ene school met 80% houdt niet per se dezelfde competenties in als afstuderen aan de andere school met hetzelfde percentage. Er zijn verschillen tussen het niveau waar scholen voor zorgen.

Van Houtte staat vrij sceptisch over aanleg als hoofdverklaring. Wanneer in analyses rekening wordt gehouden met bekwaamheid, blijkt dit doorgaans weinig uit te maken voor de vastgestelde sociale verschillen. Hoogopgeleide ouders geven immers veel meer door dan enkel genen.

Denk bijvoorbeeld aan normen en waarden die aansluiten op die van de universiteit. Daardoor aarden kinderen van hoogopgeleide ouders sneller in een universitaire context, terwijl jongeren

uit kansengroepen geconfronteerd worden met een veel nieuwer sociaal milieu. Dat vergt een groot aanpassingsvermogen.

Van Houtte wijst dus vooral naar structurele drempels voor jongeren uit lage klassengezinnen. 'Het feit dat er bijvoorbeeld cursussen academisch taalgebruik worden aangeboden, erkent dat er een andere taal wordt gesproken naargelang sociaal milieu. Maar het gaat verder dan taal.'

IJkingstoetsen

Van Houtte is geen fan van toelatingsproeven of ijkingsproeven, omdat die het elitaire idee van de universiteit versterken, zegt ze. Ook De Schepper benadrukt dat kinderen uit lage klassengezinnen zwaarder tillen aan de resultaten van zo'n proeven.

'Zij zijn vaak pioniers: de eerste van hun familie die verder gaat studeren', stelt Van Houtte. 'Dat brengt grote onzekerheid met zich mee over de eigen capaciteiten, een onzekerheid die een toelatingsproef of ijkingsproef kan verergeren.'

'Door COVID-19 is er op eens wel aandacht voor sociale ongelijkheid in het onderwijs'

[Mieke Van Houtte](#), professor onderwijssociologie UGent

Kinderen die daarentegen minstens één hoogopgeleide ouder hebben, relativeren een tegenvallend resultaat van de toelatingsproef of ijkingsproef meer. Daarnaast hebben zij de middelen om zich bij te laten spijkeren door een begeleider.

'Veel dieper dan het financiële alleen'

Couck ziet wel de voordelen in van een ijkingsproef: ze tonen waar een student staat. Maar dat volstaat niet: we moeten de focus ook op andere aspecten leggen, vindt hij, zoals de financiële barrières tot het hoger onderwijs. Volstaan studietoelagen bijvoorbeeld wel? En wat met opleidingen die duurder zijn dan andere? 'De bijkomende financiële bezorgdheden wegnemen bij de student zodat deze zich volledig kan focussen

op zijn studies, is de boodschap', aldus Couck.

'Maar het gaat veel dieper dan het financiële alleen', werpt Van Houtte tegen. Kinderen die terecht komen in een context erg verschillend van die van hun gezin, moeten zich zelfstandig een weg banen aan de universiteit. Ze hebben thuis niemand om op terug te vallen die weet wat 'verder studeren' is. Daarnaast vervreemd je van je eigen herkomst, terwijl je sociale contacten aanknoopt met studenten uit een andere sociale context.

Studietrajectbegeleiders, diversiteitsbeleid en speciale statuten bieden een oplossing. Maar ook facultaire initiatieven zoals studentenverenigingen, PAL-, buddy- en mentorprojecten helpen studenten hun weg te vinden aan de universiteit.

Geen overkoepelend beleid

Op dit moment is er geen overkoepelend beleid tussen alle hoger onderwijsinstellingen, noch binnen de KU Leuven zelf, stellen de experts. Maar dat is misschien juist goed: elke universiteit en hogeschool, zelfs elke faculteit, heeft haar specifieke context. Wat werkt in de hoofdstad, doet dat niet per se in West-Vlaanderen.

Zo zegt De Schepper dat sociale ongelijkheid zeker aan de UHasselt een werkpunt is en zal blijven, aangezien 30% van de 18-jarigen in Limburg op dit moment een migratieachtergrond heeft – Nederlanders niet meegeteld. In 2030 zal dit percentage gestegen zijn met 10%. Dat heeft consequenties, want momenteel lukt het moeilijk om hen op de universiteitsbanken te krijgen.

Laptop volstaat niet

COVID-19 zal de kloof tussen kinderen uit hogere en lagere sociale klassen alleen maar doen toenemen. Niet iedereen heeft een stille studieplek of een persoonlijke computer – dat geldt voor zowel het secundair als het hoger onderwijs. Door de lockdown hebben sommige studenten bovendien hun studentenjob verloren: een ramp voor wie daarmee zijn studiekosten betaalt.

Van Houtte benadrukt nogmaals dat het materiële niet doorslaggevend is: 'Door COVID-19 is er opeens wel aandacht voor sociale ongelijkheid in het onderwijs, maar met alleen een laptop ter beschikking stellen is het probleem niet opgelost.' ☹

Onderwijs kort

door [Tijs Keukeleire](#)

Studenten stemmen opnieuw indirect op rector

De Studentenraad van de KU Leuven heeft beslist om in mei op ruwweg dezelfde manier te zullen stemmen op de rector als vier jaar geleden. Toen was er een systeem van kiesmannen en een facultair congres, waar enkel de aanwezige studenten achteraf hun stem konden uitbrengen. De winnaar van het congres kreeg de stemmen van heel de faculteit achter zich.

Bepaalde aspecten van het plan zijn wel anders. Zo wordt het resultaat van het congres geheim gehouden tot de dag van electie om druk op de kiespersonen te vermijden. Het is wel nog de vraag hoe de congressen in covid-tijden kunnen plaatsvinden en hoe identiteitscontrole kan gebeuren op een online congres. Studenten hebben 10% van de stemmen in de rectorverkiezingen en blijven de enige geleiding zonder algemeen stemrecht.

Wouter Duyck vicevoorziter NVAO

Cognitief psycholoog Wouter Duyck wordt de nieuwe vicevoorzitter van de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO). Die instelling ziet toe op de kwaliteit van het hoger onderwijs in Nederland en Vlaanderen. Het is de hoogste plaats die een Vlaming in de organisatie kan bekleden. Zijn aanstelling gebeurde op voordracht van minister van Onderwijs Ben Weyts (N-VA).

Duyck maakte de voorbije jaren zijn ingang in het publieke debat met stellingen over de dalende kwaliteit van het onderwijs. Hoewel niet officieel, wordt de Gentse professor vaak gelieerd aan de N-VA.

8152

Zo'n 8000 studenten hebben leerkrediet teruggekregen door de covidcrisis. Leerkrediet terugvorderen omwille van overmacht gaat in normale jaren ook bij de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen. Een resolutie van het Vlaams parlement uit juni expliciteerde de covidcrisis als overmachtsreden.

Elke student start met een leerkrediet van 140 studiepunten, maar je kan krediet verliezen als je een vak niet haalt. In 2018 konden zo tienduizend studenten niet meer starten aan de universiteit of de hogeschool omdat hun krediet te laag stond. ☹

Studenten helpen de door corona getroffen zorginstellingen

Studenten Verpleeg- en Geneeskunde staken de voorbije maanden de handen uit de mouwen in ziekenhuizen en woonzorgcentra. Ze haalden er naar eigen zeggen kracht uit om er te zijn voor anderen.

door [Lisa De Witte](#)

Woonzorgcentra en ziekenhuizen gingen de afgelopen maanden gebukt onder de grote werkdruk. Dankzij een oproep vanuit onder andere de KU Leuven werd een deel van die last verlicht door studenten Verpleeg- en Geneeskunde. Van de gewone covidafdeling tot intensieve zorgen: studenten droegen er massaal hun steentje bij. Het bleek een leerrijke ervaring waar ze met een positief gevoel op terugblikken.

Wanneer de vraag wordt gesteld of het een bewuste keuze was om op die afdelingen stage te doen, is het antwoord telkens affirmatief. 'Omdat onze afdeling sloot, kregen we de keuze om mee naar een covidsectie te verhuizen. Ik wilde liever daar staan en iets betekenen', klinkt het bij Hannes Van Tricht, student Verpleegkunde aan de UCLL.

© Miette

'Er werd ons gevraagd of we interesse hadden in een vrijblijvende stage. Dan heeft BeMSA Kulak (*een studentenvereniging van geneeskundestudenten, red.*) de organisatie op zich genomen. Zo gingen we met een 60-tal studenten in het labo helpen en namen we covidwissers en bloedafnames af', vertelt Olivier Monteyne, student Geneeskunde aan Kulak. 'Ook op de gewone verpleegafdelingen en de covidafdeling draaiden we mee. Op intensieve zorgen hadden ze toen één iemand nodig en die taak heb ik op mij genomen.'

Gewone vs. intensieve zorgen

Dat de nood aan extra handen hoog was, vertaalt zich ook in het takenpakket van de studenten. 'In het woonzorgcentrum waar ik stond was de verpleging het niet gewoon om veel medische verrichtingen te doen – bloedprikken, subcutaan vocht aanleggen of de palliatieve medicatie toedienen. Dat nam ik voor mijn rekening, net als dagelijks de vitale parameters controleren en de patiënten klinisch onderzoeken', vertelt Maarten Claes, student Geneeskunde aan KU Leuven.

'Elke dag nam ik systematisch contact op met de families en plande ik een moment in waarop ze konden bellen'

[Olivier Monteyne, student Geneeskunde](#)

Op de intensieve zorgen daarentegen, zag Olivier er vooral op toe om de warme zorg te verlenen waar verpleegkundigen geen tijd meer voor konden voorzien. 'Mijn rol was het faciliteren van gesprekken tussen patiënten en hun familie. Elke dag nam ik systematisch contact op met de families en plande ik een moment in waarop ze konden bellen. Samen met de patiënt belde ik hen dan op vanuit de ziekenhuiskamers.'

Een leerrijke periode

Unaniem beschrijven de studenten die periode als heel waardevol, zowel omdat ze iets konden betekenen als omdat ze eruit bijleerden. 'Het was een vrijwillige stage, dus alles wat ik bijleer is een surplus. Het was geen stage als een andere: ik heb leren omgaan met het overbrengen van slecht nieuws en het inspelen op de emoties van patiënten', verduidelijkt Olivier.

De studenten leerden via Toledo al de omkleedprocedures en worden verder begeleid tijdens de verpleegstage'

[Gert Van Assche, hoofdarts UZ Leuven](#)

Hoewel de zorg maar op één ziekte gefocust is, hebben de studenten niet het gevoel dat deze stage hun groei remt. 'Het is een vrij gangbare verpleegeenheid als je de beschermende kledij die je moet dragen wegdenkt. Dat biedt andere leerkanalen voor mij, zoals de totaalzorg: de focus op het leren van bepaalde handelingen wordt verruimd naar het totaalpakket', vertelt Kalina Parthoens, studente Verpleegkunde.

Ook wanneer er nog gaten waren in de opleiding, werden die tijdens de stages opgevuld. 'Er is een systeem dat *Optiflow* heet, een manier van zuurstoftoediening die we moesten gebruiken op de gewone covidafdeling. Dat hebben wij nog niet geleerd, dus werd er op de afdeling zelf een kleine opleiding gegeven over hoe dat in elkaar zat', zegt Hannes. Ook de Kulak bood een les aan om studenten te leren hoe ze dat videochatten met families het best in de praktijk konden brengen.

'De studenten werden via Toledo al opgeleid in de omkleedprocedures, kennen de algemene maatregelen en worden verder begeleid tijdens de verpleegstage. Op onze oproep kregen we een

honderdtal reacties. Op basis van voorgaande stages hebben we daaruit 22 studenten gekozen die de verpleegkundigen zullen bijstaan en tien studenten Bio-ingenieurswetenschappen die als stewards zullen worden ingezet', verduidelijkt Gert Van Assche, hoofdarts aan het UZ Leuven.

Mentale weerbaarheid

Maar hoe zit het met de mentale hulpverlening voor de studenten – naast de noodzakelijke, extra opleidingen? Wat vooral opvalt is de veerkracht die ze tonen. In vrijwel elke instelling werd een psycholoog ter beschikking gesteld of werden sessies ingepland, maar geen van de geïnterviewde studenten heeft daar gebruik van gemaakt. 'Ik heb van in het begin geprobeerd om een zekere afstand te houden van de patiënten omdat de kans wel bestaat dat je die verliest, maar dat lukte ergens wel om je daar over te zetten', aldus Hannes.

'Er was geen hiërarchie meer. Iedereen probeerde elkaar zo veel en zo goed mogelijk te ondersteunen waar mogelijk'

[Maarten Claes, student Geneeskunde](#)

Naar het einde van de stages wordt het afscheid wel lastiger. 'Toen ik al drie weken bezig was, werd er één iemand ziek waarvan ik dacht: verdomme, niet jij. Maar die is er uiteindelijk wel door geklauterd', vertelt Maarten. 'Voor vast personeel is dat nog anders, zeker in een rusthuis: mensen verblij-

ven daar echt jaren. Als je die mensen al zo lang kent en ze in die context moet afgeven, dan is dat moeilijk.'

Het blijft confronterend, ongeacht hoe voorbereid studenten zijn. 'Ik was aanwezig toen een 50-jarige vrouw moest vernemen dat ze haar niet meer naar de intensieve zorgen zouden brengen omdat haar lichaam een kunstmatige beademing niet meer aankon. De familie kon kort afscheid nemen en de volgende dag was ze er niet meer. Ze had wel onderliggende gezondheidsproblemen, maar je verwacht dat toch niet van iemand op die leeftijd', vertelt Zahrah Kabir, studente Geneeskunde.

Een heterogene frontlinie

Toch blijkt humor de rode draad doorheen alle getuigenissen. 'Ik denk dat humor ons wel recht houdt in zulke tijden', beaamt Hannes. Ook Maarten getuigt dat ze best veel gelachen hebben, zowel de stagiairs als het vast personeel. 'Er was geen hiërarchie meer. Iedereen probeerde elkaar zo veel en zo goed mogelijk te ondersteunen waar mogelijk.'

Dat sterke teamverband is geenszins evident in tijden waarin de regels dagelijks veranderen en het personeel vanuit verschillende afdelingen geplukt wordt. Desondanks vormt die heterogene bende een imponerende frontlinie. Kalina: 'De samenwerking tussen de drie verschillende afdelingen is heel mooi, want ik had zelf eerst niet door dat er zoveel verschillende teams waren. In mijn ogen was dat één team; een heel vlotte samenwerking.'

Het kan natuurlijk niet altijd van een leien dakje lopen. Dat merkte Kalina al op de eerste dag van haar stage. 'We zijn momenteel aan het verhuizen en dat creëert veel chaos. Niemand weet bijvoor-

beeld waar het materiaal van de kamers naartoe hoort te gaan; of het wordt weggegooid of mee wordt gegeven is niet duidelijk.'

Zoektocht naar een knuffelcontact

De studenten bewijzen niet alleen hun weerbaarheid, maar geven ook te kennen waar hun prioriteiten liggen: bij de zorg voor anderen. De meesten geven aan dat de eigen gezondheid hen geen parten speelt, maar vooral die van hun directe omgeving. Allemaal namen ze de noodzakelijke voorzorgsmaatregelen: extra handhygiëne, de drukke kotkeuken vermijden, niet afwisselen tussen thuis en kot en zelfs gedurende de gehele stage en de week nadien niet samenkomen met vrienden. Een knuffelcontact zoeken is dus het volgende dat afgevinkt mag worden op hun *to-do-list*.

'Om daar dan te staan en te weten hoe het eraan toegaat, is heel speciaal'

[Zahrah Kabir, student Geneeskunde](#)

Studenten van wie de stages al ten einde zijn gekomen, halen zeker voldoening uit hun bijdrage in de ziekenhuizen en woonzorgcentra. 'Het was ook het enige waar het in de wereld nog om draaide. Om daar dan te staan en te weten hoe het eraan toegaat, is heel speciaal', besluit Zahrah. Ook Kalina ziet het hoopvol in: 'Het gaat eigenlijk vrij goed met de patiënten waarmee ik heb gesproken. Het einde is wel in zicht.' ☺

© Kalina De Blauwe

Online onderwijs niet vanzelfsprekend voor studenten met een auditieve functiebeperking

Online lessen en de mondkemperplicht maken het er voor studenten met een auditieve functiebeperking niet gemakkelijker op. Er is ondersteuning, al gaat het vaak om een kluwen van actoren.

door [Justin Vandenbossche](#) en [Emma Desmet](#)

Het is niet uitzonderlijk dat een les deze dagen verloopt via een PowerPoint en een audiofragment, zonder levendige mimiek of gezichtsuitdrukkingen van de professor. 'Soms moet ik wisselen tussen de PowerPointpresentatie en het beeld van mijn professor', vertelt Klaas Coninx, student met een auditieve functiebeperking.

Het is vermoeiend altijd opnieuw te moeten herhalen dat ik doof ben'

[Klaas Coninx](#), student met auditieve beperking

Voor studenten met een auditieve functiebeperking is deze manier van onderwijs een hele opgave: 'In een normale les verloopt 30% van onze communicatie door non-verbale communicatie van de professor, dus mimiek en lipbeeld bijvoorbeeld. Dat valt weg', klinkt het bij Klaas. Zo zorgt de mondkemperplicht voor moeilijkheden bij studenten die steunen op liplezen.

'Aan de KU Leuven zijn er 41 studenten met een auditieve functiebeperking', vertelt Leen Buelens van de Dienst Studeren en Functiebeperking aan de KU Leuven. 'Het is soms niet evident, we zitten er samen in met de studenten. We zitten in een context waarin niet alles meer mogelijk is en we creatiever moeten zoeken naar mogelijkheden.'

Extra drempels

'Soms is het lastig om mensen te kunnen volgen want niet iedereen zijn internetverbinding of microfoon is even goed', vertelt Klaas. Hierdoor kan het heel moeilijk zijn te participeren in groepsgesprekken via Zoom of Skype: 'Als er bijvoorbeeld in een les een debat plaatsvindt, is het soms moeilijk zelf deel te nemen en dat is lastig wanneer je ook beoordeeld wordt op participatie.'

Het helpt al veel als mensen rekening proberen houden met de mogelijke problemen: 'Eens de professoren het weten zijn ze wel heel behulpzaam, maar soms wordt het wel vergeten. Maar dat ben ik al gewoon vanuit het middelbaar, toen draaiden de leraren vaak hun rug naar de klas om naar het bord te kijken, maar dat zijn gewoontes van mensen', verduidelijkt Klaas.

Linde Van den Eede, ook studente met een auditieve functiebeperking, vertelt dat doof zijn een 'onzichtbare' beperking is. 'Mensen zien het niet onmiddellijk en dat leidt regelmatig tot een reactie van ongelooft, wat er voor zorgt dat ik het meer ga verbergen.'

'Het is soms vermoeiend altijd opnieuw te moeten herhalen dat ik doof ben, het is dus belangrijk om er extra aandacht op te vestigen', klinkt het bij Klaas. 'We proberen te sensibiliseren en een aantal instellingen hebben daar extra aandacht voor gehad, al is dat niet de algemene regel. Het is een vermoeiende periode voor deze groep studenten', vertelt Valérie Van Hees van het Steunpunt Inclusief Hoger Onderwijs, dat een brugfunctie heeft tussen de overheid en de hogeronderwijsinstellingen.

Het belang van tolken

De manieren waarop dove of slechthorende studenten ondersteuning kunnen krijgen zijn gevarieerd, al is niet elke vorm van hulp momenteel mogelijk. Het is een complex administratief verhaal met veel verschillende actoren.

© Geertje Deforche

Een eerste vorm van bijstand is het recht op tolkondersteuning. Dat kan om een tolk Vlaamse gebarentaal gaan die rechtstreeks de les bijwoont en deze onmiddellijk in gebarentaal omzet. Dat is in het huidige code roodscenario niet meer mogelijk, op enkele uitzonderingen na, zoals practica.

Ten tweede is er de mogelijkheid om een schrijftolk aan te vragen, deze noteert alles wat er gezegd wordt in de les. Op deze vorm van hulp wordt wel sterk ingezet, omdat ook in online lessen deze schrijftolken kunnen meevolgen en noteren. 'De hulp van een schrijftolk werkt ook in deze tijden echt goed en dat helpt enorm', vertelt Klaas.

'Hiernaast is er ook nog een budget van honderd euro dat een student kan aanvragen voor het kopiëren van notities en kan er pedagogische hulp worden ingeschakeld', vertelt Valérie Van Hees. 'Zo'n pedagogische ondersteuning is vakinhoudelijke hulp en dat gaat dan om bijvoorbeeld hulp bij de uitspraak van vreemde talen.'

Instanties troef

De verschillende vormen van hulp komen niet vanzelf naar de studenten. 'Administratief is het er niet makkelijker op geworden', vertelt Klaas. 'Je moet zelf zorgen dat alles in orde komt, maar dat is ook ergens normaal denk ik.'

'Administratief is het er niet gemakkelijker op geworden'

[Klaas Coninx](#), student met auditieve beperking

De Cel Studeren met een Functiebeperking dient als aanspreekpunt voor de student om de procedures in gang te zetten. Zo moet men voor een tolk een aanvraag doen bij de Cel Speciale Onderwijsleermiddelen en het Communicatie Assistentie Bureau (CAB), dat het beheer van de tolken Vlaamse gebarentaal in handen heeft. Ook schrijftolken kunnen ofwel hier worden aangevraagd, ofwel bij de hoger onderwijsinstelling zelf, die ook jobstudenten in dienst neemt.

'Het is meer naar ons verschoven dan vroeger, nu moeten we zelf onze uren invullen op een website van het CAB en dus zorgen dat de uren van de schrijftolk in orde zijn', legt Klaas uit. Er zijn verschillende zorgcoördinatoren binnen de Cel Functiebeperking, die telkens verantwoordelijk zijn voor meerdere faculteiten.

Dan is er ook nog het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, waar pedagogische ondersteuning moet worden aangevraagd. Voor zo'n aanvraag moet er een gestructureerd voorstel zijn van de geboden hulp bijvoorbeeld, en daar helpt de Cel voor Studeren met een Functiebeperking onder andere mee.☺

'Student, maar niet doorsnee' is een Vetoreeks waarin studenten aan het woord komen. Ze zijn evenveel student als anderen, maar ze onderscheiden zich op een bepaalde manier van de doorsneestudent. Deze reeks vertelt hun verhaal.

'Inclusie is de volgende stap na integratie'

Studeren met een fysieke beperking houdt studenten niet tegen om zich volledig te ontplooiën als sporter, een postgraduaat na te jagen of de wereld rond te reizen. Sofie Cox licht haar ervaring toe.

door [Lisa De Witte](#)

Sofie Cox is 26 jaar oud, afgestudeerd in Ergotherapie aan PXL Hasselt en is bovendien rolstoeltennisster en rolstoeldanser. 'Thuis gold altijd de afspraak: eerst je diploma halen en dan pas komt sport. Toen ik afgestudeerd was als ergotherapeut, ben ik dan voltijs voor mijn sport gegaan en ben ik dit jaar een postgraduaat gestart aan de PXL.'

'Dat postgraduaat gaat over *digital storytelling*. Zelf ben ik actief op Instagram (@sofiecox1) om mijn verhaal te vertellen als persoon met spina bifida - 'open ruggetje' zoals dat ook wel genoemd wordt. Op die manier bewijs ik dat ik ondanks mijn beperking gestudeerd heb, volop aan het sporten ben en de wereld rondreis. Daarnaast toon ik dat ik twee sporten beoefen, wat wel uniek is, en dat die elkaar eigenlijk perfect aanvullen en versterken.'

© Cath Hermans

In normale omstandigheden zou Sofie nu aan het trainen zijn om haar titel als vice-Europees kampioen te verdedigen op het Europees Kampioenschap rolstoeldansen. Corona strooide roet in het eten. Een voordeel: tijd om ons via een Zoom-gesprek wat duiding te geven rond studeren als rolstoelgebruiker.

Je functioneert dus als een inspiratie voor anderen. Kon je zo'n voorbeeld terugvinden aan de universiteit?

'Ik heb me wel altijd welkom en aanvaard gevoeld, maar ik denk dat er nog meer aandacht aan gespendeerd moet worden. Het is wel zo dat mensen met een beperking nog altijd veel minder in het gewone onderwijs starten en dan is de stap naar hoger onderwijs natuurlijk nog groter. Er moet getoond worden dat zij toch de mogelijkheid hebben om naar het gewone onderwijs te gaan en dat er daar ook genoeg ondersteuning in aangeboden wordt.'

Zijn er bepaalde voordelen of nadelen die je ervaart als student met een fysieke beperking?

'Ik heb gemerkt dat ik vanuit mijn persoonlijke ervaring op een heel andere manier kon werken als ergotherapeut omdat ik ook de andere kant, de rolstoelkant, ken. Omdat ik weet hoe het is om patiënt te zijn, is het voor mij gemakkelijker om mij in een persoon te verplaatsen en de aangepaste zorg te geven.'

'Integratie is accepteren dat er minderheden zijn, inclusie is iedereen op dezelfde hoogte stellen'

'Op het vlak van infrastructuur is toegankelijkheid soms een nadeel, maar op mijn campus zelf kon ik via de lift al mijn lokalen bereiken. Specifiek in mijn opleiding, heb ik gemerkt dat er een aantal doelgroepen zijn die ik als ergotherapeut

beter niet uitkies omdat ik de zorg op een te aangepaste manier zou moeten uitvoeren om mezelf nog volwaardig therapeut te kunnen voelen. Toch zijn er genoeg sectoren waarin ik het wel kan.'

Wat zou je graag nog zien veranderen in de toekomst?

'Wat vooral belangrijk is, is dat we overgaan naar inclusie. Er is veel aandacht voor integratie: mensen accepteren door niet racistisch te zijn en alle geaardheden te aanvaarden. Ik denk dat de volgende stap is om iedereen op dezelfde hoogte stellen. Voor mensen met een beperking geldt dat dan ook: ervoor zorgen dat alle instanties aangepast zijn.'

'Er moet getoond worden dat mensen met een beperking toch de mogelijkheid hebben om naar het gewone onderwijs te gaan'

'Als ik een gebouw binnenkom, vind ik bijvoorbeeld dat je een lift en een trap naast elkaar moet zetten zodat iedereen op hetzelfde moment naar boven kan gaan op dezelfde plaats. Dan heb je veel meer inclusie en niet meer alleen die integratie.'

Heb je nog een leuke anekdote?

'Tijdens mijn eerste stage had ik een patiënt die wel haar best deed, maar geen progressie maakte. Ze vertelde mij dat ze voor haar ongeval danste en als rolstoeldanser ging er bij mij een belletje rinkelen. (*glimlacht*) Soms is het leven op zich onvolledig als doel en moet je gaan zoeken naar een andere drijfveer. Bij haar was dat dansen en had ze zo die motivatie teruggevonden. Als ik daar toen niet was geweest, had ze niet kunnen inzien dat er nog zoveel mogelijkheden waren.'☺

Over dansende soldaten in een compromisloos conflict: Nagorno-Karabach

De hevig gecontesteerde regio Nagorno-Karabach zorgt al decennia voor onrust in de Kaukasus. Deze keer moesten de Armeniërs het onderspit delven. Drie studenten vertellen over de precaire situatie.

door Jan Debaus

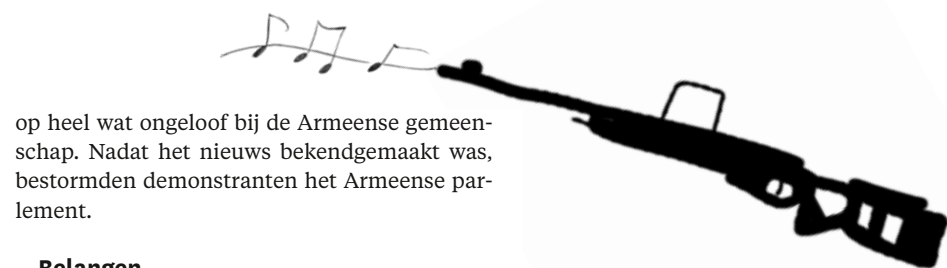
Een recentelijk geforceerd staakt-het-vuren zorgt voor heel wat onvrede bij Armeniërs wereldwijd. De autochtone Armeense bevolking, die tot voor kort Nagorno-Karabach bewoonde, trekt massaal weg uit de regio. Het eeuwig aanslepende conflict staat met deze ontwikkelingen weer even in de schijnwerpers. Beroemdheden als Cher en Kim Kardashian zijn het gezicht van talloze initiatieven en de Armeens-Amerikaanse metalband System of a Down maakt na vijftien jaar weer muziek, politieke boodschap inclusief. Eén ding is duidelijk: de Armeense kwestie doet veel stof opwaaien. We spraken met drie studenten van Armeense afkomst over een land waarvoor de geschiedenis niet mild is geweest.

Ongeloof

Op 10 november werd een akkoord bereikt over een nieuw staakt-het-vuren in de regio Nagorno-Karabach (ook wel Artsakh genoemd). De leiders van Armenië (Nikol Pashinian) en Azerbeidzjan (Ilham Aliyev) zetten hun handtekening onder het verdrag. Ook Vladimir Poetin, in een bemiddelende rol, deed hetzelfde. Een nieuwe fase in het aanhoudende conflict wordt zo ingeluid. Het is dan ook niet de eerste keer dat het tot een bestand komt. De vraag is maar hoe lang deze periode van relatieve kalmte zal duren.

Na het sluiten van het verdrag bestormden demonstranten het Armeense parlement

Concreet betekent het verdrag dat Azerbeidzjan de controle over het leeuwendeel van Nagorno-Karabach verkrijgt. De Armeniërs daarentegen moeten hun veroverde gebieden buiten Nagorno-Karabach inleveren. Het verdrag stootte

Belangen

Armenië is een uniek land in de regio rond de Kaukasus. Het onderscheidt zich ten eerste op vlak van religie. Armenië wordt grotendeels omringd door islamitische landen (Iran, Turkije, Azerbeidzjan). Voorts staat ook het politieke systeem loodrecht tegenover dat van nabijgelegen landen, die hellen naar autoritarisme.

Daarenboven spelen bodemrijkdommen ook een aanzienlijke rol. Azerbeidzjan beschikt over ontzettend veel olie. Armenië is daarentegen een relatief arm land.

Dan is er nog Erdogan. Die helpt de Azeri's in hun strijd om Nagorno-Karabach, wat zich onder meer uit in militaire steun. Toch lijkt het meer dan dat. 'Erdogan bedreigt de identiteit van het Armeense volk', meent een student. Zo wordt de Armeense genocide tot op heden nog steeds ontkend door Turkije.

Oplossing

Een definitieve oplossing, waarin beide partijen zich kunnen vinden, lijkt er (nog) niet aan te

© Cath Hermans

komen. Armenië wil dat Nagorno-Karabach, waar voornamelijk Armeniërs wonen, onafhankelijk wordt verklaard. De Azeri's willen de controle over het gebied behouden. Kortom, alle pogingen tot een bilateraal compromis vangen bot.

Drie studenten, Ashot (student biologie), Avo (student geneeskunde) en Louisa (studente toegepaste psychologie), reflecteren over hun thuisland.

'Voor de media lijkt het enige nieuws zich in de Verenigde Staten en corona te situeren'

Louisa

De populaire Amerikaans-Armeense band System of a Down heeft zich met de nummers Genocidal Humanoidz en Protect The Land voor het eerst expliciet uitgesproken voor de Armeense zaak. Wat kan dit betekenen?

Avo: 'Ik geloof dat ze met hun fanbase een grote invloed hebben en heel wat kunnen tweebrennen wanneer het bijvoorbeeld gaat om inzamelingsacties.'

Louisa: 'Ik heb als kind vaak naar hen geluisterd. Hun engagement is mooi, maar ik vind dat het nogal laat komt. Dit conflict speelt al jaren.'

Krijgt de Armeense kwestie genoeg aandacht?

Ashot: 'Er moet sowieso meer aandacht komen voor de kwestie. Europese landen moeten concrete acties ondernemen, zoals Turkije of Azerbeidzjan sanctioneren. Burgers kunnen daarbij druk zetten op hun regering. Verder stellen onze media het voor als een simpel territoriaal conflict, maar het gaat om veel meer dan dat. Voor mij is het dan weer wel een zwart-wit conflict, met een duidelijke agressor. Zo bestaan er bewijzen van oorlogsmisdaden langs Azerbeidzjaanse en Turkse kant.'

Louisa: 'Neen. Daarom is het belangrijk om zo vaak mogelijk dingen te delen op sociale media, zodat mensen zich bewust worden van het conflict. Onze media maken immers geen goede beurt. Voor hen lijkt het enige nieuws zich in de Verenigde Staten en corona te situeren.'

'Het verdrag was eenzijdig en Armenië is flink benadeeld'

Ashot

Heb je nog familie in Armenië?

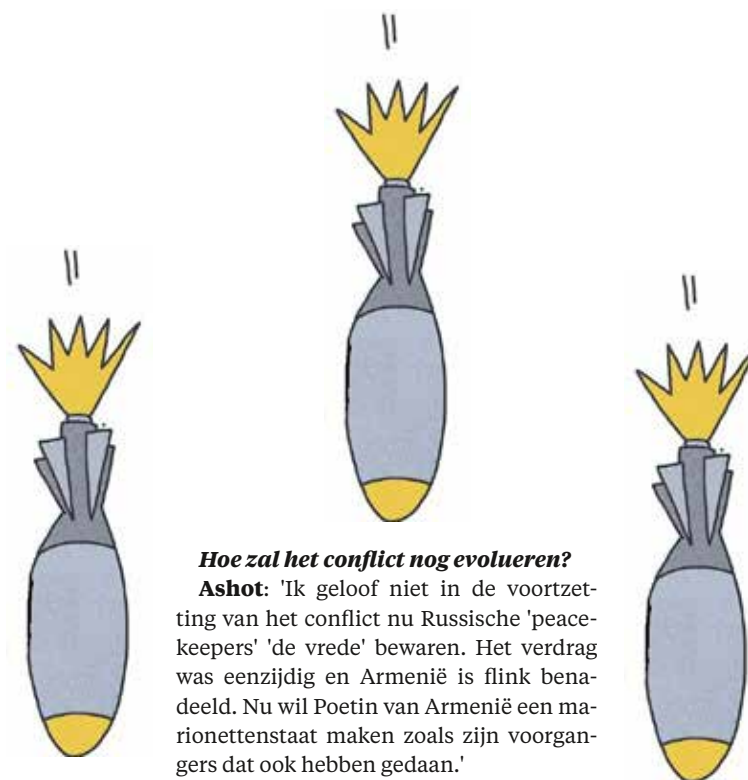
Ashot: 'Mijn grootouders en tante wonen er. Momenteel is het er zeer onrustig omwille van het recent ondertekende verdrag.'

Avo: 'Ik heb nog familie in Armenië. Stress, angst en woede heersen er momenteel onder het volk. Veel woede.'

Louisa: 'Er woont wel wat familie van mij. Mijn neven zijn er soldaat. Het leger bestaat voornamelijk uit tieners en jongvolwassenen. Het is dus altijd bang afwachten op nieuws.'

Wat vind je van de demonstraties die het staakt-het-vuren veroorzaakte?

Ashot: 'Door het verdrag zijn een aantal betogers het regeringsgebouw in Jerevan kort en klein beginnen slaan. Dat is natuurlijk makkelijk in deze onzekere situatie. De betogers zijn immers aanhangers van onze voormalige corrupte leiders. Die profiteren van deze chaos. Toch staat de grote meerderheid van de Armeniërs nog steeds achter premier Pashinian. Dertig jaar heeft dat oude regime ons kapot gemaakt. Pashinian heeft ons gered.'

Hoe zal het conflict nog evolueren?

Ashot: 'Ik geloof niet in de voortzetting van het conflict nu Russische 'peacekeepers' 'de vrede' bewaren. Het verdrag was eenzijdig en Armenië is flink benadeeld. Nu wil Poetin van Armenië een marionettenstaat maken zoals zijn voorgangers dat ook hebben gedaan.'

Avo: 'Het conflict zal eerder vroeg dan laat terug opflakkeren.'

© Anne-Leen Declercq

Welke rol spelen Aliyev en Erdogan in het conflict?

Ashot: 'Aliyev is een marionet van Erdogan. Zo heeft Erdogan bepaalde delen van het Azerbeidzjaanse leger in handen. De Turkse leider is een fascistische dictator. Daarom geloof ik ook niet echt dat het hier gaat om een religieus conflict, eerder om doorgedreven Turks nationalisme.'

Louisa (over Erdogan): 'Ik kan niet vatten hoe zeer je fundamentele mensenrechten kunt schenden om er vervolgens ongestraft mee weg te komen. Ook roept hij religie in als argument om moslims op te zetten tegen christenen.'

Voelen Armeniërs zich, door het conflict, wereldwijd verenigd?

Avo: 'Onze solidariteit stijgt hier hoe dan ook door, niet enkel naar ons eigen volk toe. Ons solidaire karakter kenmerkt ons. Daardoor ben ik ook trots op mijn volk en trots op wie ik ben. Ik sprak voordien nauwelijks over Armenië, maar door het conflict gedraag ik me anders. Mijn vrienden merken dat. Fysiek ben ik hier, maar mentaal ben ik dag en nacht in Armenië.'

'Het is altijd bang afwachten op nieuws'

Louisa

Louisa: 'We hebben ons altijd verenigd gevoel, nu des te meer. We zijn een zeer oud volk. We zijn sterk en optimistisch. Onlangs zag ik beelden van dansende Armeense soldaten. Dat is heel mooi in deze verschrikkelijke tijden.'

'Fysiek ben ik hier, maar mentaal ben ik dag en nacht in Armenië'

Avo

De genocide, die Turken in 1915 tegen het Armeense volk voerden, blijft de zwartste pagina uit de Armeense geschiedenis. Is daar genoeg aandacht voor, in het licht van de recente gebeurtenissen?

Ashot: 'Op school heb ik over deze gebeurtenis nooit iets te horen gekregen. Dat is jammer. Het gaat hier immers om de eerste moderne genocide, die diende als model voor de Holocaust.'

Louisa: 'De Armeense genocide is op mijn middelbare school zeer oppervlakkig besproken, eerder opsommend.'⁵

Wat zal Biden betekenen voor het Amerikaanse hoger onderwijs?

De verkozen president van de Verenigde Staten van Amerika maakt zich klaar voor de komende vier jaar. Wat zijn zijn plannen voor het hoger onderwijs?

door [Emiel Roothoof](#)t en [Laura Laman](#)

20 januari 2021, de dag dat Joe Biden zijn intrede zal doen in het Witte Huis, komt steeds dichterbij. Dat hij het roer wil omgooien is bekend, maar hoe zit het met het hoger onderwijs? In welke toestand laat huidig president Trump het onderwijs achter, wat moet er gebeuren, en vooral: hoe gaat Joe Biden het aanpakken? We kunnen dit alvast vertellen: het wordt geen eenvoudige taak.

Trump: vijand van het hoger onderwijs

Joe Biden staat voor een enorme uitdaging wat betreft hoger onderwijs. Zijn voorganger, huidig president Donald Trump, laat volgens critici een slagveld achter. Leon Botstein, rector van Bard College, blikt terug: 'Er is nog nooit een Amerikaanse presidentiële administratie zo vijandig geweest tegenover de fundamentele doelen van een universiteit als de Trump-administratie.'

Trump heeft de afgelopen vier jaar maar weinig aandacht geschonken aan het hoger onderwijs. James Stimson, professor politieke wetenschappen aan The University of North Carolina, merkt op dat Trump in zijn beleidsvoering enkel interesse toonde in commerciële onderwijsinstituties. Deze achteloosheid was volgens John Aldrich, professor politieke wetenschappen aan Duke University, problematisch, 'vooral ten opzichte van het steeds onbetaalbaarder worden van het hoger onderwijs voor meer en meer 18- tot 21-jarigen'.

'Alles bij elkaar was het met Trump niets minder dan een nachtmerrie'

[Leon Botstein](#), rector Bard College, NY

Botstein somt nog meer problemen op: Trumps openlijk vijandige houding tegenover intellectuelen, het actief snoeien in de financiering van onderzoek en zijn agressieve rol in het beperken van visa voor internationale studenten. 'Alles bij elkaar was het niets minder dan een nachtmerrie.'

Het plan

In zijn Plan for Education Beyond High School doet Joe Biden zijn beleid voor hoger onderwijs uit de doeken. Het is duidelijk dat 'toegankelijkheid' het grootste doel is van de volgende president. Zo zal hij inzetten op *community colleges* en wil hij 'hoger onderwijs bereikbaar maken voor iedereen'.

Onder druk van de progressieve flank van de Democratische Partij, hoopt Biden ook de enorme studiekosten aan te pakken. Hierbij steunt hij op de *College for All Act*, een beleidsvoorstel uit 2017 van senator en presidentskandidaat Bernie Sanders. Biden beweert *community college gratis* te maken en de kosten van vierjarige opleidingen aan publieke scholen zullen voor gezinnen met een jaarlijks salaris onder de \$125.000 betaald worden door de de federale overheid en de staten.

Na een weinig op de feiten gerichte administratie zal Biden meer beroep doen op deskundigen. Dat denkt ook Edie Goldenberg, professor politieke wetenschappen en overheidsbeleid aan de University of Michigan: 'Ik verwacht meer respect voor wetenschap en expertise.' Volgens Botstein zal dat zich ook vertalen in de financiering van onderzoek: 'Biden is altijd al een vriend geweest van universiteiten en onderzoeksinstituten in Amerika.'

De uitvoering

Met de verkiezing van Joe Biden is de strijd nog lang niet gestreden. In principe kan de Biden-administratie zorgen voor veranderingen in bijvoorbeeld de maandelijkse rekeningen van zo'n 42 miljoen lenende studenten. De 1,4 triljoen dollar die zij samen schuldig zijn hebben zij namelijk geleend van de federale overheid – waar Biden binnenkort aan het hoofd van zal staan. Het ligt binnen zijn bevoegdheden om die schuld eenmalig kwijt te schelden. Maar voor het leeuwendeel van het beleid zal het niet zo simpel zijn.

'Alles wat geld kost vereist een Democratische meerderheid in de Senaat, wat pas bepaald wordt na de verkiezingen van de twee senatoren in Georgia op 5 januari', zegt Robert Shapiro, professor of Government aan Columbia University. Om dit te bereiken moeten de Democratische kandida-

ten in Georgia, Jon Ossoff en Raphael Warnock, de twee te verkiezen zetels in de Senaat winnen. Winnen de Republikeinen, David Perdue en Kelly Loeffler, één of beide zetels, dan hebben zij een meerderheid in de Senaat. En dan wordt het moeilijk voor Biden.

'Alles wat geld kost vereist een Democratische meerderheid in de Senaat'

[Robert Shapiro](#), professor Columbia University

De vraag is in hoeverre er sprake zal zijn van samenwerking tussen Republikeinen en Democraten. Aldrich rekent er niet op: 'Hoe goed zijn plannen ook zijn, er bestaat geen kans dat hij ervoor kan zorgen dat die wetgeving wordt aangenomen met een Republikeinse Senaat in de weg.' De Democraten zijn er niet in geslaagd een overtuigende meerderheid te winnen in de Senaat en zijn waarschijnlijk al begonnen hun plannen te matigen. Maar, voegt Aldrich toe, 'de nationale overheid speelt slechts een kleine rol in het hoger onderwijsbeleid' in vergelijking met de individuele staten.

'Al deze voorstellen zullen worden uitgevoerd in samenwerking met zowel de staten als met de faculteiten en het personeel van scholen', belooft Biden. 'Docenten moeten een sleutelrol spelen bij beslissingen die invloed hebben op het leren en doceren.' Rector Botstein diende al een beleidsvoorstel in, maar 'of zij het een goed idee vinden is aan hen. Wij hebben maar zoveel invloed als de mate waarin de beleidsmakers geloven dat wij iets toe te voegen hebben.'

Biden gaat overigens vooral invloed kunnen hebben op openbare universiteiten, vertelt Botstein verder. Privé-universiteiten – dat zijn er net iets meer dan openbare universiteiten – kunnen enkel door middel van filantropie de financiële crisis het hoofd bieden.

Pogingen om de enorm gestegen studiekosten omlaag te krijgen zijn vaak mislukt: net als bij andere producten gaat de kwaliteit van universiteiten omlaag als de prijs gedrukt wordt. Daarnaast hebben verschillende staten zelf al met behulp

© Toon Schauvliege

van belastinggeld de studiekosten van hun universiteiten verlaagd, en zullen daardoor minder recht hebben op steun van de federale overheid dan staten waarin de belastingbetaler minder heeft moeten opdraaien voor het hoger onderwijs.

Toegankelijkheid in het hoger onderwijs gaat bovendien verder dan financiering. 'Amerika bevindt zich in een ongebruikelijke situatie: het hoger onderwijs is van zeer hoge kwaliteit, maar het lager en secundair onderwijs is verschrikkelijk. Als je toegang tot hoger onderwijs wil verbeteren, moet je eerst het secundair onderwijs verbeteren', vertelt Botstein.

Een leerkracht in het Witte Huis

Sinds Eleanor Roosevelt de wereld rondreisde om de rechten van de mens te verdedigen, is de rol van *First Lady* veel actiever en belangrijker geworden. In de laatste eeuw hebben de meeste *First Ladies* zich tijdens de termijn van hun echtgenoot ingespannen voor beleidsdomeinen die hen na aan het hart lagen. Dat zal met Jill Biden in het Witte Huis niet anders zijn. Met haar ervaring als leerkracht en onderwijsexpert zal ze waarschijnlijk hard doorwegen op het onderwijsbeleid.

'Het feit dat de First Lady zelf een leerkracht is zal van onderwijs een prioriteit maken voor deze administratie'

[Marc Hetherington](#), professor University of North Carolina at Chapel Hill

Jill Biden werd op 55-jarige leeftijd doctor in de onderwijskunde met een eindwerk getiteld *Student Retention at the Community College: Meeting Students' Needs*. Daarvoor heeft ze voornamelijk lesgegeven in *community colleges*, universiteiten die heel wat democratischer zijn dan de Ivy League-scholen en de prestigieuze privé-instituten. 'Ze zal vertegenwoordigen wat altijd al vertegenwoordigd zou moeten geweest zijn, namelijk hoger onderwijs dat kwalitatief én toegankelijk is', meent Botstein.

Daarnaast heeft ze ervaring in het bijzonder onderwijs. Zo heeft ze lesgegeven in een psychiatrisch ziekenhuis en aan mensen met een mentale beperking. Ook dat zal waarschijnlijk een van haar speerpunten zijn.

'Het feit dat de *First Lady* zelf een leerkracht is zal van onderwijs een prioriteit maken voor deze administratie', stelt Marc Hetherington, professor in de politieke wetenschappen aan The University of North Carolina at Chapel Hill. Volgens Botstein zal Jill Biden ook een belangrijke symbolische rol spelen: 'De president en familie ageren als symbolen voor Amerika. Geen twijfel mogelijk dat ze een zeer welgekomen verandering zal betekenen in die symboliek.'

Wat vaststaat is dat de *Secretary of Education* of onderwijsminister, waarvoor op moment van publicatie nog geen kandidaat bekend was, Jill Biden niet zomaar zal kunnen negeren. Het presidentiële paar is het alvast over één ding eens: 'Ik hoor het opnieuw en opnieuw en opnieuw: weg met Betsy DeVos', zei de toekomstige *First Lady* in een verwijzing naar de huidige *Secretary of Education*.

Internationale studenten

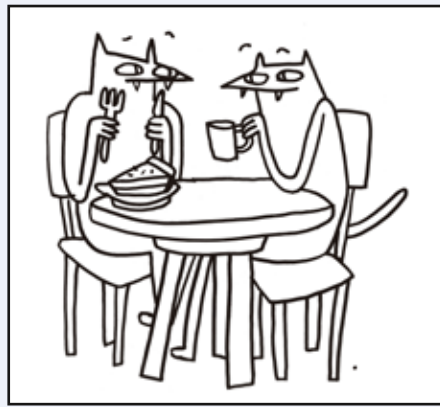
Internationale studenten waren een vaak terugkomend doelwit van de Trumpadministratie, van kortere visatermijnen tot verstrengde voorwaarden voor een tijdelijk verblijf. In oktober hebben 1100 internationale studenten hun werkvergunning nog ingetrokken gezien, omdat het tewerkstellingsprogramma dat deze vergunningen aanbod, Optional Practical Training (OPT), jobs zou afnemen van Amerikanen.

'Biden zal het gemakkelijker maken voor internationale studenten om te verblijven in de VS'

[John Aldrich](#), professor Duke University

Voor zij die hopen de Atlantische Oceaan over te steken voor een studie of onderzoek, is de overwinning van Biden dan ook goed nieuws. 'Hij zal het waarschijnlijk makkelijker maken voor internationale studenten en immigranten – vooral dan de zogenaamde *DREAMers* – om te verblijven in de VS en financiële steun te krijgen die vergelijkbaar is met die voor gewone burgers', zegt Aldrich.

Daarvoor is een soepel visabeleid essentieel. Botstein: 'Er zullen dramatische veranderingen gebeuren in immigratie- en visabeleid, met een impact op hoger onderwijs.' Gastvrijheid zal de Biden-administratie kenmerken, stelt Goldenberg. 'En universiteiten moeten daarbij mee op de eerste lijn staan', voegt Botstein toe.Ⓜ

VETO'S KOFFIEHUISIE

ANAGRAM (BLOKEDITIE)

ADERREKENING (Populaire blokdrank)

EIKEL HOBBIT (Populaire blokplaats)

FLUITSTOF (Populair blok- [en flirtgerief])

RIANT IEL (Populaire blokstimulans)

Vraag van de week:

'Jongeren laten samenkomen op Oudjaar, een goed idee?'

20% JA
80% NEE

Zelf ook meestemmen? Volg ons op Instagram via de QR-code.

'Laat jongeren op een veilige manier iets feestelijks doen op oudejaarsavond', die opmerkelijke boodschap lanceerde Sofie Crommen, voorzitter van de Vlaamse Vereniging voor Kinder- en Jeugdpsychiatrie, vorige week op Radio 1. Een waardevol cadeau voor de inspanningen van de jeugd of een viraal risico?

Dat laatste, vindt 80% van onze lezers. Uit 167 stemmen, vindt een overweldigende meerderheid van 133 respondenten het idee onverantwoord. Een kleine groep van 34 stemmers ziet nochtans wel iets in het voorstel.

SJARELS CRYPTO

sponsored by

1. Openbaar vervoer tijdens verkiezing (10)
2. Engels kind dat boeken verkoopt (4)
3. Fruit dat vreemd klinkt (8)
4. Ik hoorde dat die selectie slecht ging (8)
5. Geschoolde vrijgezel (8)
6. Geneesheer, die van jou (5)
7. Bijeenkomst van stenen (Eng.) (9)
8. Daarmee betaal je op een verkiezing (10)
9. Klinkt als je Nederlandse huisarts (9)
10. Kleine tegenwerping die boeken verkoopt (7)
11. Toont je goedkope deals in Leuven (9)

Win een prijs!

Stuur een email naar veto@veto.be met het verticale woord van de cryptopuzzel, like de Facebookpagina van Guido Gids/Magazine en maak zo kans om een Guido stadsgids én studentpack te winnen.

O oplossingen van vorige week: 1. clubbing, 2. Vlaming, 3. sterrenatlas, 4. livestream, 5. vossenstreek, 6. bisschop, 7. huidhonger, 8. procureur, 9. politiekers, 10. excommunicatie

KOOP JE GUIDO STADSGIDS

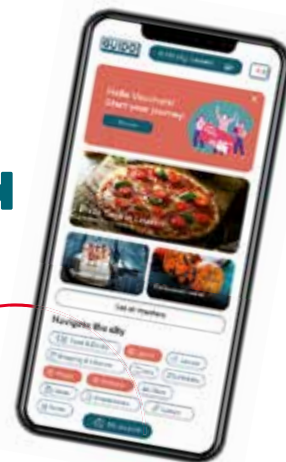
JAARGANG **30**
2020/2021

TIPS & TRICKS VOOR
HET STUDENTENLEVEN

+ GRATIS GUIDO
STADSGIDS APP

**VOL GRATIS
PRODUCTEN EN
VOORDEELBONNEN**

voor eten, drinken,
sport, ontspanning
en zoveel meer

1.	6			4	1					
2.				2		3				
3.					4					11
4.				5					10	
5.					2					9
6.						3				10
7.						8			5	
8.	6					1				7
9.		8	2						7	
10.						5		9		
11.		6	7							6

NU TE KOOP

BIJ JE STUDENTENVERENIGING,
OP DE CAMPUS OF VIA GUIDO.BE

'Ik probeer een zo zoet mogelijke appel te zijn'

Een van de jongste professoren ooit aan de rechtenfaculteit combineert geestdrift voor zijn vak met ongeziene namenkenntnis van zijn studenten: 'Want niemand mag het gevoel krijgen een nummer te zijn.'

door [Thomas Maes](#) en [Lana Van den Heuvel](#)

Een tweetal jaar geleden doceerde Wouter Druwé op een opvallend jonge leeftijd zijn eerste les aan de oudste faculteit van onze universiteit. Een gesprek met de professor in Romeins Recht en Rechtsgeschiedenis: over seksueel misbruik door geestelijken en andere zure appels.

U bent officieel een Veto-legende.

Wouter Druwé: 'Ik vind het nogal vroeg om al een legende te zijn, ik ben amper twee jaar docent. Ik hoop dat het niet betekent dat ik een afschrikwekkende indruk heb gemaakt in de colleges. (*lacht*)'

U maakt indruk op studenten door velen van hen bij naam te noemen. Heeft u technieken om zoveel namen snel van buiten te leren?

'Ik zal een goed geheugen hebben zeker' (*lacht*) Ik vind het belangrijk dat mensen weten dat je hier geen nummer bent, dat je er niet bent om in de anonimiteit te verblijven, hoewel je in een grote groep zit. Maar laten we toch zeggen dat het een *pars pro toto* is: door enkele tientallen namen te kennen, lijkt het alsof ik de hele aula ken.'

'Ik probeer niet zoveel stil te staan bij mijn leeftijd'

Vanaf wanneer had u het idee professor te willen worden?

'Dat was aanvankelijk zeker niet het plan. Ik heb altijd een brede interesse gehad. Toen ik in het middelbaar een universitaire studie zocht, heb ik zitten twijfelen tussen Klassieke Filologie (*studie van de oud-Griekse en Romeinse beschavingen n.v.d.r.*), Godgeleerdheid, Geschiedenis, Rechten ... Uiteindelijk heb ik voor Rechten gekozen, maar wel gecombineerd met Theologie onder andere. De bedoeling was nooit specifiek om professor te worden, helemaal niet. Ik ben daarin gerold.'

Had u zelf een professor die u legendarisch of zeer inspirerend vond?

'Professor Laurent Waelkens, mijn promotor en ook voorganger in Romeinse Recht, die ons helaas te vroeg overvallen is. Hij zette zich enorm in voor de studenten en sprak vol passie over zijn vak. Hij haalde zaken waarvan wij dachten dat het waarheden waren onderuit aan de hand van heel kritische stellingen, ook al werden die niet altijd gedeeld door andere rechtshistorici. Zo probeerde hij mensen uit het kot te lokken en aan het denken te zetten.'

Hoe is het om zo jong prof te zijn?

'Ik probeer niet te veel stil te staan bij die leeftijd. Ondertussen ben ik twee jaar bezig en wel wat geroedeerd geraakt, denk ik. Er zijn natuurlijk nog uitdagingen. Ik weet dat ik nog veel te leren heb, maar ik doe mijn best.'

Hoe vond u het om op Iedereen Beroemd te komen voor uw eerste college?

'Voor alle duidelijkheid: ik heb zelf niet om die reportage gevraagd. Een paar vrienden zagen het fragment wel, maar om nu te zeggen dat ik op straat meer aangesproken werd, dat niet. Anderzijds geef ik elk jaar colleges aan 400 studenten, dus dan is het logisch dat mensen je na een tijdje herkennen. Dat komt dan wellicht niet door die ene reportage.'

U zei toen dat u een beetje nerveus was.

Bent u nog steeds zenuwachtig voor een aula?

'Voor het lesgeven niet meer, nee. Als ik een voordracht geef aan grote specialisten in mijn vakgebied, en zeker als in het in een andere taal moet gebeuren, kan ik soms wel nog wat zenuwachtig zijn.'

Hoe ervaart u het COVID-19-virus?

'Ik mag niet klagen: ik denk vaak aan de mensen die met velen op een kleine oppervlakte samenwonen of die hun job verliezen. Ik heb mijn werk behouden en we moeten het natuurlijk anders doen dan voordien – ik ging in februari normaal in Peking doceren en van midden maart tot midden april zou ik naar Yale gaan op onder-

zoek – maar dat zijn kleine dingen.'

'Ik ben nogal een fan van interactie in de colleges. Nu met het online lesgeven is er gelukkig wel veel interactie via forum en chat, maar je hoort en ziet niemand. Dat is toch erg bevreemdend.'

'Velen denken dat het recht almaar beter wordt. Dat is niet per se het geval'

Het is denkbaar dat niet alle studenten onmiddellijk geïnteresseerd zijn in wat u doceert. Hoe probeert u uw passie voor de rechtsgeschiedenis over te brengen?

'Enerzijds wil ik tonen dat het inderdaad mijn passie is. Anderzijds probeer ik naar het recht van vandaag te verwijzen en het belang van rechtsgeschiedenis te benadrukken voor juristen. Ik tracht iedereen ervoor warm te maken, maar dat zal ongetwijfeld niet bij iedereen lukken. Je krijgt veel vakken binnen een rechtenopleiding en er kunnen altijd enkele vakken tussen zitten die je minder liggen. Dan moet je door de zure appel heen bijten.'

'Met Romeins recht probeer ik een zo zoet mogelijke appel te zijn, al blijf ik misschien een zure voor sommige studenten. Maar goed, in het beroepsleven is het ook zo dat je niet al wat je doet even graag zal doen.'

Wat waren uw zure appels vroeger?

'De meeste vakken volgde ik met plezier, maar fiscaal recht was niet meteen mijn passie. Ook sociologie sprak mij niet zo aan: ik vond dat dat inleidende vak zich toen nogal sterk richtte op allerhande definities. Dat gezegd zijnde heb ik daar nooit over geklaagd.'

Vanwaar de passie voor Romeins recht?

'Het legt een mooie link tussen alles wat ik wilde gaan studeren aan de universiteit: Geschiedenis, Godgeleerdheid, Klassieke Filologie, Rechten. Het is de ideale combinatie. Ook de combinatie onderzoek en lesgeven vind ik erg boeiend: beide verrijken elkaar.'

© Lisa De Witte

U bent voornamelijk bezig met rechtsgeschiedenis en Romeins recht, maar hebt ook een master kerkelijk recht en doceert aan de bijzondere faculteit Kerkelijk Recht. Heeft u zelf een christelijke achtergrond?

'Mijn christelijke inspiratie drijft mij zeker, maar als ik in mijn colleges over de geschiedenis van het kerkelijke recht spreek, dan kan ik uiteraard ook erg kritisch zijn. De stof van mijn colleges is zeker geen propaganda of christelijke indoctrinatie.' (*lacht*)

'Enkele weeffouten van twaalfde-eeuwse kerkjuristen bleven nog vele eeuwen doorwerken'

'Ik ben al van jongs af aan kerkelijk actief en ook een regelmatig kerkbezoeker. Als je geïnteresseerd bent in theologie en de Kerk, én je doet nog eens rechtshistorisch onderzoek naar een onderwerp waarvoor kerkelijk recht van belang is, dan is de optelsom snel gemaakt. De keuze voor een bijkomende studie in het kerkelijke recht lag voor de hand.'

'Een van mijn masterproeven ging over hoe kerkjuristen aan de universiteit van Bologna in de twaalfde eeuw omgingen met schandalen. Wat als bijvoorbeeld een priester seksueel misbruik pleegt? Verplaats je die naar een andere parochie? Zorg je dat hij ontzet wordt uit zijn ambt? De antwoorden van de twaalfde-eeuwse

kerkjuristen tonen enkele weeffouten in het kerkelijke recht, die – minstens onbewust – nog vele eeuwen doorwerkten. Het helpt om sommige treurige patronen uit onze recente kerkgeschiedenis te verklaren.'

Toch nog een link met de actualiteit dan.

'Ja, die link vind ik wel belangrijk. Daarom schreef ik onlangs ook over de juridische omgang met pestepidemieën. Het biedt een historisch perspectief aan huidige juridische debatten. Die link met de actualiteit probeer ik naar studenten en collega's te leggen, maar kan ook interessant zijn om onderzoeksgeld te krijgen.'

'Ik ben ervan overtuigd dat een Vlaams-historische canon iets positiefs kan zijn'

'Ik denk dat dat een essentieel aspect is van een universitaire studie en van mijn vak rechtsgeschiedenis: kritisch laten denken; begrijpen dat het recht van vandaag niet als een *deus ex machina* is neergedaald maar het gevolg is van heel veel diverse factoren. Wat ook toont dat we kritisch moeten zijn tegenover wat we vandaag hebben.'

Merkt u dat het rechtshistorisch perspectief te weinig meegenomen wordt?

'Velen denken dat het recht almaar beter wordt. "Vandaag en bij ons is het zoveel beter

dan vroeger en in het buitenland." Dat is niet per se het geval. Zowel de rechtsgeschiedenis als de rechtsvergelijking blijft nuttig, omdat het toont dat het anders kan dan we hier gewoon zijn op ons Belgisch eilandje. We moeten niet te snel denken dat we voorlopers zijn.'

Gesproken over de relatie tussen geschiedenis en vandaag: wat vindt u van een Vlaams-historische canon?

'Ik vind zo'n canon iets positiefs. Niet omdat ik denk dat je de geschiedenis in canons kan omvatten, wel omdat het de interesse in geschiedenis kan aanwakkeren. Uiteraard mogen we uit zo'n canon niet afleiden dat wat er niet in opgenomen is waardeloos is. Ik ben ervan overtuigd dat het onder begeleiding van academici een erg interessant document kan worden en niet enkel een gepolitiseerd overzicht zal zijn van de Vlaamse geschiedenis, zoals sommigen misschien vrezen.'

Zijn er, tot slot, misverstanden over het Romeins recht die u graag de wereld uit wil helpen?

'Romeins recht gaat niet enkel over het recht van de oudheid. Teksten uit de oudheid lagen aan de basis van de rechtenstudie in de middeleeuwen en de vroegmoderne periode. Die universitaire rechtsleer heeft ons huidige recht mee vormgegeven. In het vak Romeins recht behandelen we al die elementen. De naam van het vak leidt soms tot misverstanden.' ☺

In het teken van de tekenaar

Kunst is leuk, maar ook belangrijk! Elke *Veto* geven we het potlood door aan een talentvolle illustrator voor een persoonlijke poster. Wil jij ook eens een poster maken? Stuur dan naar beeld@veto.be. Deze week is Justine Lambrechts aan de beurt.

Wrapped in my crimson coloured blanket
I throw out my fishing rod upwards
up, up and up, silence
but the buzzing of the line
although my neck hurts, I won't lose it
Out of sight
The damp grass tickled my bare feet, but
Not anymore
For I am carried away by a sudden sweep
Of my roving rod
Through many coloured clouds
Through raw and wild winds
Through nothing and
Nothing arrived.
Only lonely Cinnamon mountains
And the Naked light of Night's freckles
And it is enough
For under the creation of yet another universe
each and every of my toes turns into
eternally illuminated cigarettes

- Justine Lambrechts

Studentenbands strijden online om IFR-finaleplaats

Ook dit jaar gaan VTK en LBK op zoek naar de beste Leuvense studentenband in de Interfacultaire Rockrally. 'Ondanks corona overstijgt de editie nu al onze verwachtingen.'

door [Kobe Penninckx](#)

De 37ste editie van de Interfacultaire Rockrally (IFR) is nu al een bijzondere. Het traditionele verloop van de wedstrijd wordt dit jaar verlaten voor een 'coronavellige' variant, nu het virus het organiseren van optredens voorlopig onmogelijk maakt. De voorrondes, die traditioneel gehouden worden in studentencafés als 't Elixir en de Baarr, vinden dit jaar online plaats. Een 'like-wedstrijd' op Facebook zal bepalen welke bands op 16 februari in het Depot zullen strijden om de titel van beste Leuvense studentenband.

Like-wedstrijd

'Aanvankelijk waren we voor de voorrondes op zoek naar grotere zalen, zodat het evenement toch live kon doorgaan,' zegt organisatrice Mara De Bruyn van LBK, 'maar we kregen al snel de indruk dat dat erg moeilijk zou worden.' De keuze voor een online wedstrijd, waar de deelnemende bands in twee weken zoveel mogelijk likes moeten scoren op een door hen ingestuurde videoclip, was er dan ook een van het zekere voor het onzekere.

Dat het ook een goede keuze was, blijkt uit de grote interactie met de videoclips. Het filmpje van koploper Cuts & Bruises vergaarde in korte tijd meer dan duizend duimen en honderd *shares*; de andere bands moeten amper onderdoen. Zowel over de royale feedback van het publiek als over de kwaliteit van de clips is de organisatie aangenaam verrast. 'Sommige groepen hadden maar twee

weken de tijd om hun filmpje op te nemen. Dan is het resultaat echt verbluffend', aldus De Bruyn.

Dromen van het Depot

Als alles goed gaat, treden de drie winnende bands in februari op in het Depot. De organisatie hoopt op een coronavellige manier – met mondklappers, handgels en tafeltjes – 300 toeschouwers te ontvangen, maar houdt rekening met minder gunstige scenario's.

'Het is de eerste keer dat we zoveel likes halen'

[Elias Daniel](#), drummer Cuts & Bruises

Het is hoe dan ook nog onzeker hoe de cultuurrichtlijnen er in februari zullen uitzien. 'We kijken ook naar wat het Depot doet', zegt VTK-organisatrice Sarah Muys. 'Wat andere evenementen mogen, mogen wij in principe ook.' In een slechter geval willen de organisatoren een livestream vanuit de zaal op poten zetten, om de bands ten minste een optreden op dat speciale podium te gunnen.

De deelnemende bands kunnen de nieuwe formule alvast smaken. 'Het is voor ons de eerste keer dat we zoveel likes halen' zegt drummer Elias Daniel van Cuts & Bruises. 'En in het Depot staan, *what the fuck!*' vult zanger Jef Jenaer aan. 'Ik denk niet dat er publiek zal toegelaten worden, maar ik ben al blij dat we daar mogen spelen.'

Dat deelnemende groepen de rockrally als springplank kunnen gebruiken, bewijst ex-winnaar High Hi die op dit moment de Studio Brussel-hitlijst *De Afrekening* aanvoert met het nummer *94A9*.

Aan enthousiasme is er bij deelnemers en organisatie dus geen gebrek. Maar zal het voldoende zijn om de Rockrally terug prominenter op de studentenagenda te plaatsen? Onder de brede studentenpopulatie is het IFR allerminst een begrip, zoals de 24 urenloop dat

bijvoorbeeld wel is. 'Het klopt dat de populariteit van het evenement de laatste jaren afgenomen is,' zegt Lisa Lo Bue van LBK, 'maar we willen dat erg graag terug opkrikken.'

Industria betrekken

Mede daarom wordt er binnenkort een derde studentenvereniging bij de organisatie betrokken. Voor de eerste keer in 37 jaar zal Industria de Rockrallyrangen vervoegen, om zo het draagvlak voor het IFR onder studenten te verbreden. De industriële ingenieurs zullen de traditionele LBK-VTK-tandem versterken vanaf de finale. 'Wij hebben een goed gevoel bij de samenwerking, en zij ook', zegt Mara De Bruyn.

Binnenkort wordt ook studentenkring Industria bij de organisatie betrokken

Een goed gevoel is ook wat overblijft na het bekijken van de inzendingen. De gitaarsolo bij kaarslicht van Total Blindness (Wina), de psychedelische flitsen van BADPACK (LBK), de rockende Zoomsessie van Gdansk (Politika) en de waanzinnige geest-moshpit van Cuts & Bruises (Diana) doen het beste vermoeden voor de finale op 16 februari – als er geen publiek wordt toegelaten, dan hopen wij dat er voor recensenten van *Veto* toch een oogje wordt dichtgeknepen.☺

© Cath Hermans

Cuts & Bruises (Diana)

Stijl

Jef Jenaer (zanger): 'Onze stijl kan alle kanten opgaan, maar we vertrekken vaak van noiserock en grunge. Ik vind dat je in onze muziek een beetje invloeden van Raketkanon hoort.'

Anella Sepp (gitarist): 'We volgen vooral veel Belgische bands, zoals Brutus, DIRK en The Guru Guru. Maar qua songwriting zijn we ook wel geïnspireerd door internationale groepen zoals the Smashing Pumpkins en Sonic Youth.'

Inzending

Jef: 'Achter ons nummer *Ghosting* gaat eigenlijk een redelijk specifiek verhaal schuil. Toen we in de beginperiode van onze band nog zonder drummer zaten, kwam er een kandidaat-drummer verschillende keren niet opdagen.'

Elias Daniel (drummer): 'En over hem hebben we eigenlijk dit nummer geschreven. We vonden het fenomeen 'ghosting', het online negeren van iemand, daar erg goed bij passen.'

Jef: 'Het is in coronatijden ook een actueel fenomeen. Nu we allemaal online contact moeten houden met mekaar, gebeurt het vaak dat iemand op die manier plots volledig wegvalt.'

Toekomstperspectieven

Elias: 'Het klinkt erg cliché, maar ik vind het persoonlijk het belangrijkste dat we er plezier in hebben. Ik vind optreden sowieso zalig, of het nu voor een klein of een groot publiek is.'

Anella: 'We willen een beetje opklimmen in de Belgische rockscène. Op dit punt lijkt het veraf, maar ik zou het zot vinden als we ooit op een kleiner Belgisch festival zouden kunnen staan. Ik denk dan aan Rock Herk bijvoorbeeld.'

Jef: 'De volgende stap is het uitbrengen van een EP. We hebben veel materiaal, maar door de weggevallen optredens is er op dit moment niet zo veel geld om de studio in te trekken. Maar een live EP kunnen we wel al opnemen!'

Total Blindness (Wina)

Stijl

Arno Beirinckx (zanger): 'We proberen oudere hardrocksound uit de jaren '70 en '90 in een modernere jasje te steken. We zijn beïnvloed door bands als Nirvana, The Beatles, Led Zeppelin en Foo Fighters. Ook The Glorious Sons, een minder bekende Canadese groep, is echt een aanrader.'

Inzending

Jonas Beirinckx (drummer): 'Ons lied *Wrong Kinda Lover* gaat over dat type mensen dat anderen vriendin verleidt, louter voor de spanning en de seks. Het is opgebouwd als een gesprek tussen de verleider en de man van wie hij het lief afpakt. De verleider zegt letterlijk dat hij het niet doet omdat hij van haar houdt, maar gewoon om de ander te *kloten*.'

Arno: 'Als wij een lied schrijven, vinden we het leuk om vanuit zo'n rare of extreme situatie te vertrekken, en daar wat mee te spelen. Het is een interessant perspectief, maar we koesteren wel echt wat haatgevoelens voor het type mensen dat zoiets doet.'

Toekomstperspectieven

Jonas: 'Net als bij de meeste groepen is de ultieme ambitie is om een grote band te worden met een goede fanbase en sterke liedjes.'

Arno: 'We willen echt ergens geraken en grotere optredens spelen. Natuurlijk dromen we van festivals als Rock Werchter.'

Lockdown

Arno: 'Vroeger repeteerden we elke week en oefenden we vooral ons live-werk, maar dat is nu weggefallen. Sommige bandleden houden zich ook strenger aan de coronamaatregelen dan anderen, waardoor we soms maar met de halve groep samenkwamen. Daardoor focussen we nu vooral op het schrijven en opnemen van nieuwe liednummers.'

door [Marie Coppens](#)

Af en toe de benen strekken wordt door moederlief aanbevolen in deze digitale tijden. Met een podcast kan dat blokje om alleen maar leerzamer en (ont)spannender worden.

Vranckx en Byloo – VRT NWS

Eén keer per maand doen VRT-conflictjournalist Rudi Vranckx en radiomaker Vincent Byloo een 'poging om door het bos van deze wereldactualiteit de bomen te ontwaren die er echt toe doen'. Deze twee wijze mannen stellen kritisch vragen en brengen je in contact met brandende onderwerpen zoals het conflict tussen Armenië en Azerbeidzjan en de geopolitieke erfenis van Donald Trump. Ze worden steeds bijgestaan door experts die op heldere wijze de onderwerpen toelichten. Als luisteraar krijg je ook de kans om een 'message to Rudi' in te sturen en via die weg een persoonlijke vraag te stellen aan de journalist. Een absolute aanrader.

te beluisteren via Spotify of Apple Podcast

Drie boeken

Wie denkt dat *Drie boeken* bestaat uit een droge weergave van drie boekbesprekingen, heeft het bij het verkeerde eind. In deze podcast interviewt radiomaker Wim Oosterlinck bekend lezend Vlaanderen aan de hand van hun drie favoriete boeken. De boeken worden niet alleen uitvoerig besproken, maar vormen ook het beginpunt van persoonlijke, literaire of kritische gesprekken. De podcast heeft slechts één nadeel: je lijstje 'nog te lezen-boeken' wordt met de aflevering langer.

te beluisteren via Spotify of Apple Podcast

Onbespreekbaar

Gentenaars Jef Willem en Nicolas Overmeire bespreken in hun podcast het onbespreekbare, onder de slagzin 'Vind kalmte in een wereld die schreeuwt'. Zo halen ze onder meer onderwerpen als kwetsbaarheid, eenzaamheid en mentale gezondheid uit hun taboesfeer. Sinds kort schuift ook elke aflevering een nieuwe gast bij hen aan tafel, die een extra dimensie geeft aan deze prille, waardevolle podcast.

te beluisteren op YouTube, via Spotify of Apple Podcast

© Cath Hermans

Bob – AudioCollectief SCHIK

Op een dag vertelt de 84-jarige Elisa over Bob, een buurjongen die altijd naar haar zwaaide uit zijn raam toen ze vijftien jaar was. Elisa's dochters vallen uit de lucht bij het horen van deze naam. Wanneer ze horen dat Bob Elisa zwanger heeft gemaakt, staan ze voor een raadsel. Ze schakelen Mirke, Nele en Siona – drie podcastmakers bij Audiocollectief SCHIK – in, die meteen op zoek gaan naar het verhaal achter Bob. Wie was hij? Bestaat hij echt?

Na een zoektocht van twaalf maanden vallen de puzzelstukjes in elkaar. Het resultaat is een meeslepende, ontroerende podcast.

te beluisteren op YouTube, via Spotify of Apple Podcast

© Collectie familie Castel

Kerekewere – DS Audio

In deze vierdelige podcast gaat journalist Brecht Castel op zoek naar het verhaal van zijn vader. Bart Castel stapte 21 jaar geleden uit het leven, toen zijn zoon acht lentese jong was. Voor *Kerekewere* raadpleegde Brecht dagboeken en brieven. Daarnaast interviewde hij vier personen die een belangrijke rol speelden in het leven van zijn vader. De podcast *Kerekewere* is ongelooflijk *schoon*, verzekert kippenvel en legt de impact van zelfdoding op een aangrijpende manier bloot.

te beluisteren via Spotify of Apple Podcast

De Bourgondiërs – Klara

In *De Bourgondiërs* vertelt Bart van Loo, schrijver van de gelijknamige bestseller, de geschiedenis van het ontstaan van de Nederlanden in de 15de eeuw. Van Loo plaatst je mee op het slagveld, waarna je aanschuift bij feestelijke banketten en getuige bent van hoogstaande huwelijken met jubelende klokken op de achtergrond. Niet alleen de liefde voor geschiedenis, maar ook de liefde voor taal komt naar voren in deze podcast: Van Loo rijgt verhalen aan elkaar met etymologische weetjes en literaire digressies. *Bref*, een streling voor het oor.

te beluisteren via Spotify, Apple Podcast of de Klara-app

artikel > Kunst, zinnig? Roos Denayer

'Het mooie aan muziek is dat niets móét'

Haar eerste EP onder het project Rosa Butsi, de benoeming van artist in residence bij Het Depot en de winst van de recentste editie van Sound-track. Voor Roos Denayer was het een bewogen jaar.

door Maria-Laura Martens en Lisa Thieren

Wat het voor Roos betekent om muzikant te zijn? 'Dat is gewoon het domein waarin ik mezelf het best kan ontplooiën. Ik zou geen goede architect, bibliothecaris of chemicus zijn, maar ik voel wel dat ik goed muziek kan schrijven, of toch een bepaald publiek kan bereiken en raken.'

Roos studeerde Jazz-zang aan het Conservatorium te Gent en heeft geen spijt van die keuze. 'Je breidt je wereld meer en meer uit en je wordt constant aangespoord om nieuwe dingen op te zoeken. Ook mijn Erasmusreis naar Graz in Oostenrijk, heeft enorm veel aan mijn opleiding bijgedragen.'

Wisselwerking

In Oostenrijk was de mentaliteit anders dan hier. Er werd anders met prikkels omgegaan, en dat is een ervaring die Roos meeneemt naar latere projecten. 'Ik werk ook met mensen die nooit een muzikale opleiding hebben gehad. Wanneer je met mensen werkt die een andere achtergrond hebben, spreek je in principe een andere taal. Dat vind ik echt leuk.'

'We vergeten dat sommige mensen dans, tekenen, muziek of kleren maken als moedertaal hebben'

Op die manier wordt er in haar muziek niet telkens naar dezelfde dingen gegrepen. 'Ik ben niet graag gelimiteerd. Ik ben altijd op zoek naar klanken die ik nog nooit eerder heb gehoord. Soms klinkt een noot verkeerd, maar als je die een paar keer herhaalt, realiseer je je dat die eigenlijk zijn plaats wel vindt.'

Roos geeft muziekles aan kinderen, en past haar filosofie ook toe tijdens die job. 'Er zijn in principe geen grenzen. Als je een rem zet op wat je kinderen aanleert, hebben ze een veel minder uitgebreid pallet aan mogelijkheden.' Dit illustreert ze met de manier waarop ze de jonge kinderen een nieuw stuk aanleert. 'Ik geef ze de partituur, en dan zeg ik: "Doe maar iets met die tekst die er staat. Je moet de noten niet volgen. Probeer gewoon je gehoor te volgen. We zullen daarna wel zien wat het echt is." Vaak ontstaan hier heel toffe variaties uit. Het mooie aan muziek is eigenlijk

© Sofie Smets

dat niets móét. Het is belangrijk dat een leerling inbreng heeft in mijn lessen. Die wisselwerking is noodzakelijk.'

Moedertaal

'Beleidsmakers zijn kunstvakken in het secundair onderwijs aan het verminderen. Ik zou graag eens naar het parlement gaan en zeggen: "Komaan gasten, kunst is zo belangrijk voor de ontwikkeling van kinderen. Er zijn andere manieren voor mensen om zich te uiten dan enkel met feiten en data!"

'Ik hoorde onlangs een man iets heel interessants zeggen over moedertalen: we zijn zo vaak bezig met communicatie onder de vorm van taal, dat we vergeten dat sommige mensen dans, tekenen, muziek of kleren maken als moedertaal hebben. Dat wordt vaak als onbelangrijk gezien.'

'Mensen geven hun eigen draai aan mijn teksten – als een kleedje dat op verschillende lichaamstypes past'

Roos communiceert via zang en muziek. Dat is toch het doel: 'Wat muziek voor mij doet, hoop ik ook voor andere mensen te kunnen doen.' Overbrengen doet ze alvast, al is de vraag hoe dat bij het publiek aankomt. 'Mensen geven soms hun eigen draai aan mijn teksten. Ik heb bijvoorbeeld geschreven over een goede vriendin, en iemand anders vond dat heel herkenbaar voor een geliefde. Dat vind ik heel cool. Dat is zoals een kleedje dat op verschillende lichaamstypes past.'

'Niet lectuur, maar verhalen zijn noodzakelijk'

Interview met Maartje Swillen, uitbaatster Boekarest < interview

Met haar bakfiets en een stapel boeken raasde ze tot voor kort nog door de straten van Leuven. Maartje Swillen, gewoonlijk te vinden achter de toonbank in Boekarest, blikt terug op de vorige lockdown.

© Miette

door Hannah Van Canegem

In maart moest Boekarest plots sluiten, gingen daar veel kopzorgen mee gepaard?

Maartje Swillen: 'Natuurlijk waren we heel bang voor de financiële gevolgen. Eerst moesten de winkels alleen op zaterdag sluiten, dus zijn wij vrijdag, maandag en dinsdag nog opengegaan. Dat waren hele drukke en rare dagen. Het is heel bevreemdend om daar nu aan terug te denken.'

Heeft de winkel financieel geleden onder deze lockdown?

'Uiteindelijk niet. Achteraf gezien bleek de periode vlak voor de lockdown het kalmst. Nu kunnen we dat plaatsen, maar bij die onbevangenheid hoorde toen echt angst. We wisten niet wat er ging gebeuren, alles kwam gewoon op ons af. Onze houding was: "Gewoon doen wat de klanten willen dat we doen." En dat bleek pakjes rondbrengen en opsturen via de post.'

In uw boek *Rampje* lezen we over warme gesprekken aan de voordeur en fietstochten bij avondval, maar ook over een administratieve nachtmerrie. Kijkt u er met een gelukkig gevoel op terug?

'Heel eerlijk? Wanneer ik bij mensen aan de deur stond, was het misschien een uurtje per dag leuk, maar zelfs dat was eigenlijk vaak gehaast. Je kan ook niet overal je ziel blootleggen. Ik had op verschillende locaties wel wat vriendinnen wonen bij wie ik kon aanbellen, in dat opzicht was ik geprivilegieerd want verplaatsingen waren toen nog verboden.'

'In de zomer keek ik er met een zekere nostalgie op terug, maar nostalgie is iets heel verraderlijks. Eigenlijk was het verschrikkelijk en ongelooflijk vermoeiend. Ik was elke dag al om half negen in winkel aan het werken en had zelden het gevoel dat ik een goede werkdag achter de rug had omdat er altijd werk bleef liggen. 't Was *neig*. Ik heb veel bijgeleerd, maar 2019 was zo veel gemakkelijker.'

'In de zomer keek ik met een zekere nostalgie terug naar de lockdown, maar nostalgie is iets heel verraderlijks'

'Toen ze onlangs alle winkels terug sloten, waren we in gedachten al terug bezig met leveren. Wanneer bleek dat we open mochten blijven, was dat toch een grote opluchting.'

Boekenwinkels worden deze lockdown wel als essentieel bestempeld, is lectuur dan levensnoodzakelijk?

'Ik denk dat verhalen noodzakelijk zijn. Of dat je daar een boekenwinkel voor nodig hebt, is een ander verhaal. Lectuur *an sich* is niet zo essentieel, wie dat dan toch essentieel vindt, heeft dat meestal al in huis. Ik heb geen klant die geen ongelezen boek heeft liggen. Maar het vertellen van verhalen, het ontsnappen aan de realiteit die nu al acht maanden op rij niet prettig is, is wel belangrijk.'

Denkt u dat lectuur een sleutel kan zijn tot een fijne lockdown?

'Nee, ik denk dat je dan toch menselijk contact zult nodig hebben. Lezen is een fijne tijdsbesteding, maar moederziel alleen in een huis vol boeken ga je het evengoed niet redden.'

Zijn er boeken die u zelf bent beginnen te lezen?

'Tijdens de eerste lockdown heb ik niet gelezen omdat er geen tijd voor was. In de zomer gelukkig wel. Ik heb een paar dingen herlezen omdat dat heel comfortabel is, ik kan zowat thuiskomen in boeken die ik al ken.'

'Ik denk dat verhalen noodzakelijk zijn. Of dat je daar een boekenwinkel voor nodig hebt, is een ander verhaal'

'Traditioneel lees ik in september een paar hoofdstukken uit *Harry Potter*, maar ook *Uit het leven van een hond* van Sander Kollaard heb ik dit jaar herlezen omdat het een prijs won. Gewoon om nog eens te kijken hoe mooi dat boek eigenlijk was en of het wel terecht was dat ik het nog altijd zoveel aan het verkopen was. Dat bleek zo te zijn.'

Welke boeken wenst u jonge mensen in deze vreemde periode toe?

'*Een jaar uit het leven van Gesine Cresspahl* van Uwe Johnson (dat 1600 pagina's telt) raad ik aan. Als je niet oplet, zou je het weleens per ongeluk doodsaai kunnen vinden. Maar het is een steengoed boek, een aanrader voor als je nu een keer tijd hebt.'

'Ik blijf ook altijd boeken aanraden aan de hand van wat klanten goed vinden en wat daarbij aansluit. Er zijn uiteraard dingen die altijd goed verkopen, de lockdownstukjes van Ilja Leonard Pfeijffer, gebundeld als *Quarantaine*, bijvoorbeeld. Die zijn onlangs uitgekomen en doen het heel goed.'

Het is niet altijd de schuld van de jeugd

De coronacrisis legt de kloof tussen generaties weer pijnlijk bloot. Oudere generaties bekijken het gedrag van jongeren onder de microscoop. Zij hebben een spiegel nodig.

door [Emiel Roothoof](#)

Als ik reacties op Facebook blindelings zou vertouwen, blijkt dat het met mijn brein niet goed is gesteld. Erger nog, het jouwe is waarschijnlijk even onderontwikkeld. Althans, dat is toch zo als je onder de 25 bent. Het jonge brein – en dus ook het mijne – zou normbesef missen. Angst bekruipt mij toen ik dit vernam. Ik, die rationaliteit zo hoog in het vaandel droeg, was plots een defect wezen, een zich nog modificerend creatuur waarvoor de term 'mens' slechts een vooruitwijzing was geworden.

Genoeg gelachen. Het is wel degelijk een discours dat men de laatste tijd vaak hoort. 'Die jeugd houdt zich toch nooit aan de regels!' klinkt tijdens het avondjournaal in menig woonkamer, wanneer een kotfeestje als landverraad wordt bestempeld. In nog geen minuut staat er al een psycholoog voor de camera die het niet-opvolgen van de maatregelen neurologisch moet rationaliseren. 'De jongere' krijgt als abstracte entiteit de diagnose 'onvolkomen'.

Een orgie van coronakennende jongeren zou mij zorgen baren, maar een volledig regelconform handelen nog veel meer

Ondanks deze al te simplistische, biologische verklaring voor de uitpattingen van jongeren, gaat men meteen daarna over naar een collectieve responsabilisering van de jeugd. Niet alleen vindt men dat de noodzaak zich stelt om in de eerste plaats jongeren te wijzen op hun 'plicht', er is ook sprake van een zondebokmechanisme: een onpersoonlijke vijand heeft een persoonlijk offer nodig.

Deze fixatie op het gedrag van jongeren is niet nieuw. In geval van oorlog kijkt de hele natie naar de jeugd. Van de vlakte bij Thermopylae tot de Vlaamse Velden, van Sparta tot de Tweede Wereldoorlog, overal is het de jeugd die de doorslag moet geven. Met de degradatie van de jeugd tot 'oorzaak van alle kwaad' komt ook vaak hoop:

'Waar wij hebben gefaald, moet de jonge garde het anders doen.' Maar toch ook niet té anders, alsjeblieft, dankjewel.

Het normbesef-argument is niet alleen reductionistisch; het verliest de essentie van de adolescentie uit het oog. Het is net in deze periode van continu zoeken en aftasten, dat de meest menselijke vraag zich stelt: 'Wat is het goede leven?' Elke jongere moet zich die vraag expliciet kunnen stellen. Dat vereist de mogelijkheid tot falen, de mogelijkheid tot het ostentatief spugen op de normen opgelegd door ouderen. Een orgie van coronakennende jongeren zou mij zorgen baren, maar een volledig regelconform handelen nog veel meer.

Hoewel een achttienjarige zijn normatief schema blijkbaar nog niet op orde heeft, wordt hij wel opgepadeld met de taak de wereld te redden. Inderdaad, jongeren hebben ook een verantwoordelijkheid in het garanderen van andermans voortbestaan, maar daarin worden ze veel sterker op hun plicht gewezen dan hoe de oudere generaties hun eigen plicht ten aanzien van de planeet – en zo ook de medemens – aanvaarden.

Sinds Greta Thunberg zijn oudere generaties door de jeugd ter verantwoording geroepen op een manier zoals we dat zelden hebben gezien in het verleden. Maar wanneer de volwassene geweten wordt op zijn plichten, toont zijn hersenmasa zich star, vastgeroest. Het normatieve schema dat hij door zijn ouders werd opgedrongen – met economische groei op de eerste plaats – mist de flexibiliteit om om te kunnen gaan met de uitdagingen van de toekomst.

Ik denk dat er bij veel jongeren de ergernis heerst dat zij ondanks alle ontberingen, ondanks alle gemiste kansen en ondanks alle inspanningen, nog steeds behandeld worden als verloren generatie, verslingerd aan hedonisme, roekeloosheid en normatieve willekeur. Hou dus op met het vingerwijzen, want ook nu is het niet de schuld van de jeugd. ☺

De Splinter bevat een mening van de auteur. Ze bevat niet noodzakelijk de mening van de redactie.

Eindelijk een filter voor gevaarlijke chemicaliën

Een team van bio-ingenieurs aan de KU Leuven heeft een nieuwe filter ontwikkeld die een groep hardnekkige chemicaliën genaamd PFAS zou kunnen inzamelen.

door [Alon Nudler](#)

Per-Fluorinated Alkylated Substances, vaak afgekort tot PFAS, zijn een groep chemische stoffen die eind jaren 30 ontdekt zijn door Roy J. Plunkett. De ontdekking werd als monumentaal beschouwd: deze stoffen hebben niet alleen geweldige antikleef eigenschappen, maar zijn ook resistent tegen hoge temperaturen.

Het duurde niet lang voor wetenschappers toepassingen vonden als antiaanbaklaag voor pannen, vooral door het merk Teflon die deze technologie nog steeds gebruikt. Door de jaren heeft PFAS veel andere toepassingen gevonden: het is gebruikt om outdoor kleding waterdicht te maken, als een additief voor blusschuimen en vooral in een groot assortiment van voedselverpakkingsmaterialen.

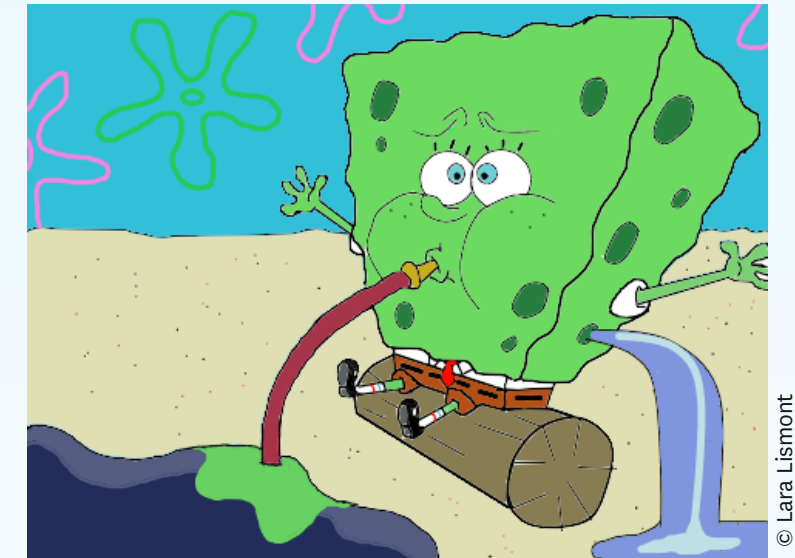
PFAS: de nadelen

PFAS zijn volledig kunstmatig en vervallen niet makkelijk, daarom wordt het ook vaak een *forever chemical* genoemd. Jarenlang werden deze chemicaliën en hun productieafval in waterbronnen gedumpt of ondergronds begraven.

Jarenlang werden deze chemicaliën en hun productieafval in waterbronnen gedumpt of ondergronds begraven

Hoewel aan dergelijke praktijken in het begin van de jaren 2000 een einde is gemaakt, is een aanzienlijke hoeveelheid van de stoffen in het milieu terechtgekomen. Deze volledig onnatuurlijke stoffen kunnen nu overal op de planeet gedetecteerd worden waar de geïndustrialiseerde samenleving te vinden is.

Via de bodem komen deze chemicaliën terecht in ons water en voedsel en zullen worden opgenomen in ons bloed. Hoewel dit gebeurt met zeer lage concentraties, blijkt uit onderzoek dat een levenslange blootstelling een effect kan hebben op de gezondheid. Uit epidemiologisch onderzoek schijnt dat mensen die vaker of aan hogere con-

© Lara Lisimont

centraties van sommige PFAS zijn blootgesteld, vaker aan lever- en nierklachten lijdten.

Op zoek naar een filter

In een poging om de blootstelling aan mensen te verlagen, hebben velen, waaronder Matthias Van den Bergh, doctoraatsonderzoeker bio-engineering aan de KU Leuven, geprobeerd de uitgestoten PFAS opnieuw op te vangen. Voor doctoraatsonderzoek heeft hij onder begeleiding van professor Dirk De Vos een nieuwe filter ontwikkeld die zeer effectief is in het absorberen van uitsluitend PFAS-moleculen.

'De uitdaging bij PFAS is dat deze moleculen slechts in zeer lage concentraties in het water aanwezig zijn, dus een algemene filter zou een lage efficiëntie hebben en weinig kunnen bereiken', zegt Van den Bergh.

Op een massale toepassing van de filter moet nog even gewacht worden

De filter zelf is gemaakt uit een rooster van silicium- en zuurstofatomen met tunnels waarin het PFAS wordt opgevangen. 'Uit onze berekeningen blijkt dat onze filter een zeer goede ruimtelijke structuur voor PFAS heeft waardoor het volledig vol kan komen te zitten met deze moleculen', legt Van den Bergh uit.

'Je kan het zien als een parkeergarage waar de parkeerplaatsen perfect zijn getekend voor een bepaalde soort auto. Omdat wij maar één soort moleculen proberen te vangen komt het perfect vol'. Dit is zeer opmerkelijk omdat, hoewel er al vergelijkbare effectieve filters zijn, de meeste niet exclusief PFAS absorberen.

Grootschalige toepassing

Dit succes is grotendeels te danken aan de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek die hun faciliteiten en meetapparatuur aanboden en aan andere onderzoeksgroepen in Frankrijk en Slovenië volgens Van den Bergh. 'Zonder hun contributies zouden we niet kunnen bewijzen waarom onze filter zo goed absorbeert'.

Maar op een massale toepassing van deze filter moet nog even gewacht worden. Tijdens onderzoek was de filter effectief alleen in zijn poedervorm getest: als men die meteen in het water doet is die net zo moeilijk om eruit te halen als de PFAS zelf. 'De vormgeving en het opschalen van dit filtermateriaal moet nu verder gebeuren voordat het bij emissiepunten en waterzuiveringsinstallaties geïnstalleerd kan worden', stelt Van den Bergh. Of we volle filters kunnen hergebruiken en of wij de PFAS later kunnen vernietigen zijn ook belangrijke vragen om te onderzoeken. ☺

Millennials zijn de democratie beu

Cambridge University publiceert een onderzoek naar de tevredenheid over democratie onder jongeren. Millennials hebben het minste vertrouwen, maar er zijn grote verschillen tussen landen.

door [Wolf France](#)

Het onderzoeksproject van Cambridge University onderzocht de attitudes van jongeren over verschillende generaties tegenover democratie. Het onderzoek is in staat om duidelijke conclusies te trekken dankzij de grootste dataset ooit die zowel verschillen tussen generaties als tussen landen in acht neemt.

Het onderzoek handelt ook specifiek over de Belgische casus. Volgens het onderzoek speelt de opmars van Vlaams Belang namelijk een positieve rol in de tevredenheid van jongeren met democratie. Die vaststelling is omstreden, aangezien eerder onderzoek van de VRT net meende dat een grote groep jongeren een autoritaire leider boven democratie verkiest.

Een duik in het onderzoek

De belangrijkste conclusie van het onderzoek is dat de tevredenheid van jongeren wereldwijd aan het dalen is in vergelijking met vorige generaties in hun jeugd. De grootste reden hiervoor is economische uitsluiting in de vorm van toenemende werkloosheid en groeiende economische ongelijkheid in ontwikkelde democratieën.

Een andere factor voor de dalende tevredenheid is de vermoeidheid die optreedt in landen waar in de laatste decennia de liberale democratie is ingevoerd. Het activisme van jongeren speelde vaak een doorslaggevende rol in het neerhalen van militaire junta's (*niet-gekozen militaire regeringen, red.*) en eenpartijstaten. De jongeren van vandaag zijn minder begaan met de democratische idealen dan vorige generaties van jongeren en hebben meer aandacht voor de gebreken van representatieve democratieën.

Bijzonder is dat landen met populistische leiders een opmars kennen van appreciatie van jongeren voor democratie. Dit geldt zowel in landen waar linkse populistische leiders aan de macht zijn, met de verkiezing van Donald Trump in de Verenigde Staten als

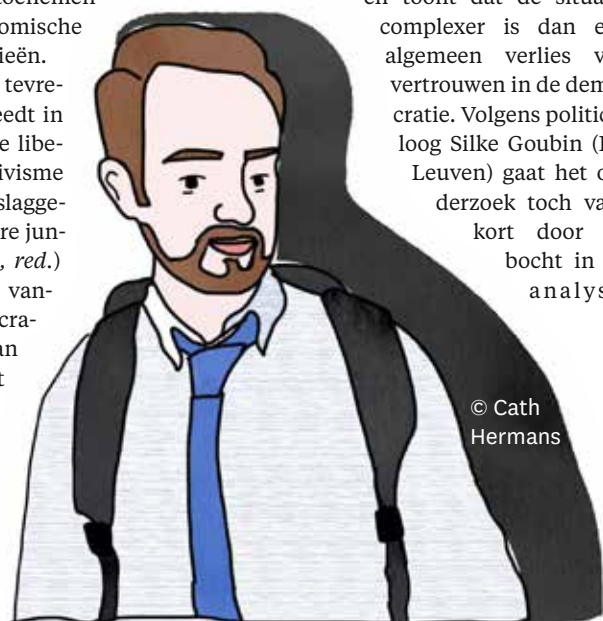
uitzondering. Toch vormt de opmars van populisme een duidelijk patroon en is het niet het resultaat van enkele uitschieters.

Die populistische golf zorgt voor een toename in interesse van jongeren in democratie en lijkt de neerwaartse trend om te keren. Het lijkt echter niet te zorgen voor een toename op lange termijn. Wanneer gematigden winnen van populistische partijen, zet de neerwaartse trend zich versneld verder en nemen anti-democratische gevoelens stelselmatig toe.

'Britse en Amerikaanse onderzoekers hebben vaak de neiging om aan doemdenken te doen'

[Silke Goubin, politicoloog KU Leuven](#)

Het onderzoek is genuanceerd en toont dat de situatie complexer is dan een algemeen verlies van vertrouwen in de democratie. Volgens politicoloog Silke Goubin (KU Leuven) gaat het onderzoek toch vaak kort door de bocht in de analyse.

© Cath Hermans

Stemmen? Hoor ik niet en doe ik niet!

Uit eigen onderzoek leidt ze bijvoorbeeld af dat ongelijkheid eerder tot apathie dan tot ontevredenheid leidt. De conclusie dat de tevredenheid bij jongeren over democratie stelselmatig afneemt, noemt ze voorbarig. 'Britse en Amerikaanse onderzoekers hebben vaak de neiging om aan doemdenken te doen', vult ze aan.

Eerder onderzoek

Onderzoek naar de mening van jongeren over democratie is niet nieuw. In juli 2016 verscheen nog een onderzoek van Roberto Stefan Foa – een van de onderzoekers van het besproken onderzoek – en Yascha Mounk. Zij zeiden toen al dat bij millennials de twijfel over de democratie bijzonder groot was geworden.

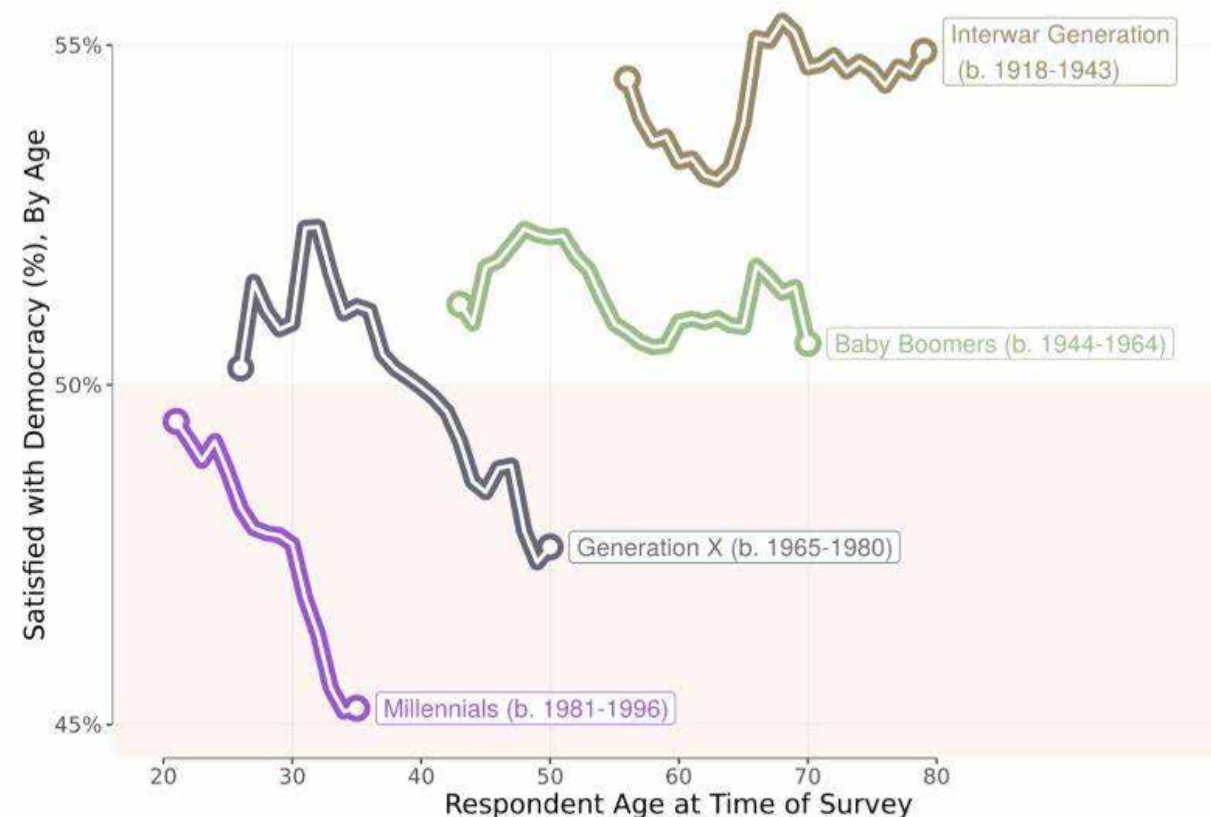
De VRT deed in 2018 een onderzoek bij de jongeren die toen voor de eerste keer hun stem zouden gaan uitbrengen. Uit dit onderzoek bleek dat wel 26 procent van de ondervraagden niet geloofde dat democratie de beste staatsvorm was. Dat zo'n groot deel van de jongeren een autoritaire leider verkiest, werd toen als een schok onthaalt.

'Vertrouwen en tevredenheid zijn veel gevoeliger aan negatieve dan aan positieve factoren'

[Silke Goubin, politicoloog KU Leuven](#)

De meeste eerdere onderzoeken focussen op zaken zoals de verminderende deelname aan verkiezingen of dalend partijlidmaatschap bij jongeren. Daarnaast focussen de meeste onderzoeken slechts op een beperkt aantal enquêtes, vaak enkel uit ontwikkelde landen. Nieuwere onderzoeken die wel meer landen uit Latijns-Amerika, Sub-Sahara-Afrika en Azië in rekening namen, waren dan weer beperkt in tijdseries.

Volgens Goubin worden onderzoeken als deze populairder bij politicologen. Onderzoekers willen nu alles wat ze vinden samengooien. 'In de jaren 90 waren correlaties al chic, nu is dat niet

© University of Cambridge

meer genoeg.' De drang om over sterke causale relaties te spreken zorgt er wel voor dat deze onderzoekers volgens haar vooral dingen presenteren die in hun verhaal passen. Daarnaast willen onderzoekers ook steeds meer uitspraken doen over kwalitatieve zaken. Dit verklaart het toenemend gebruik van enquêtes.

Grootste dataset ooit

Wat dit onderzoek anders maakt dan voorgangers is de gebruikte dataset. Er werd data gebruikt van in totaal 4,8 miljoen respondenten uit 160 landen en dit tussen 1973 en 2020. Dit maakt het mogelijk om meer gewaagde beweringen te maken en generationele verschillen beter te vergelijken.

'Ze hebben alle kleren op een hoop gegooid en verliezen zo het onderscheid tussen de verschillende soorten kleren'

[Silke Goubin, politicoloog KU Leuven](#)

Andrew James Klassen, de onderzoeker die bevoegd was voor het verwerken van de data tot een coherente dataset, zegt dat de dataset speciaal is omdat ze meer dan veertig bronnen rond publieke opinie in rekening neemt. 'Traditioneel gebruikten onderzoekers slechts één of enkele van deze bronnen om aan onderzoek te doen', vult hij aan. Door verschillende metingen te nemen van

hetzelfde concept kon hij zo de nauwkeurigheid van de meting verhogen.

Goubin vindt de collectie van data noemenswaardig en geeft toe dat weinig onderzoekers het hen voorgedaan hebben. Hierdoor verliezen de onderzoekers volgens haar wel de controle over de data en dreigen verschillen tussen enquêtes te verdwijnen in de grote hoop data. Goubin vergelijkt de dataset met een kleerkast: 'Ze hebben alle kleren op een hoop gegooid en verliezen zo het onderscheid tussen de verschillende soorten kleren.'

De situatie in België

Volgens het onderzoek volgt West-Europa een gelijkaardig patroon met Latijns-Amerika. Ouderen werden in de loop van hun leven meer tevreden met democratie in tegenstelling tot jongeren die minder tevreden worden. In België is de situatie genuanceerder. Hoewel België voor velen onbestuurbaar lijkt geworden, gaat het vertrouwen in democratie erop vooruit ten opzichte van de vorige generatie.

Het groeiend geloof in de democratie kan toegewezen worden aan de populariteit van populistische partijen bij jongeren. Zo vertelt dit onderzoek dat de socio-economische bocht naar links van Vlaams Belang jongeren geleid heeft naar het steunen van anti-systeempartijen en groeperingen op rechts.

Op lange termijn kan de opmars van populisme echter zorgen voor een daling van de tevredenheid van jongeren met democratie. Goubin meent

dat Vlaams Belang-kiezers nog meer het vertrouwen in de politiek gaan verliezen nu ze geen deel uitmaken van de regering. Dit zorgt voor een vicieuze cirkel van ontevredenheid. Het is volgens haar aan de komende regeringen om het effect van de lange regeringsonderhandelingen, en het aan de kant schuiven van Vlaams Belang en PVDA om te keren door goed en responsief beleid te voeren. 'Vertrouwen en tevredenheid zijn weliswaar veel gevoeliger aan negatieve dan aan positieve factoren.'

'Jongeren verliezen niet het vertrouwen in democratie, maar wel in de manier waarop die democratie functioneert'

[Stefaan Rummens, politiek filosoof KU Leuven](#)

Professor Stefan Rummens, politiek filosoof aan de KU Leuven, erkent dit ook. Hij is positief verbaasd dat het onderzoek aangeeft dat de democratie in België lijkt stand te houden bij jongeren. 'Mijn aanvoelen is dat jongeren niet het vertrouwen in democratie verliezen, maar wel in de manier waarop die democratie functioneert.' Die onvrede heeft volgens hem twee uitlaatkleppen: het bovengenoemde populisme, maar ook het politieke engagement van de klimaatbetogingen en alles wat Black Lives Matter heeft losgemaakt. ☺

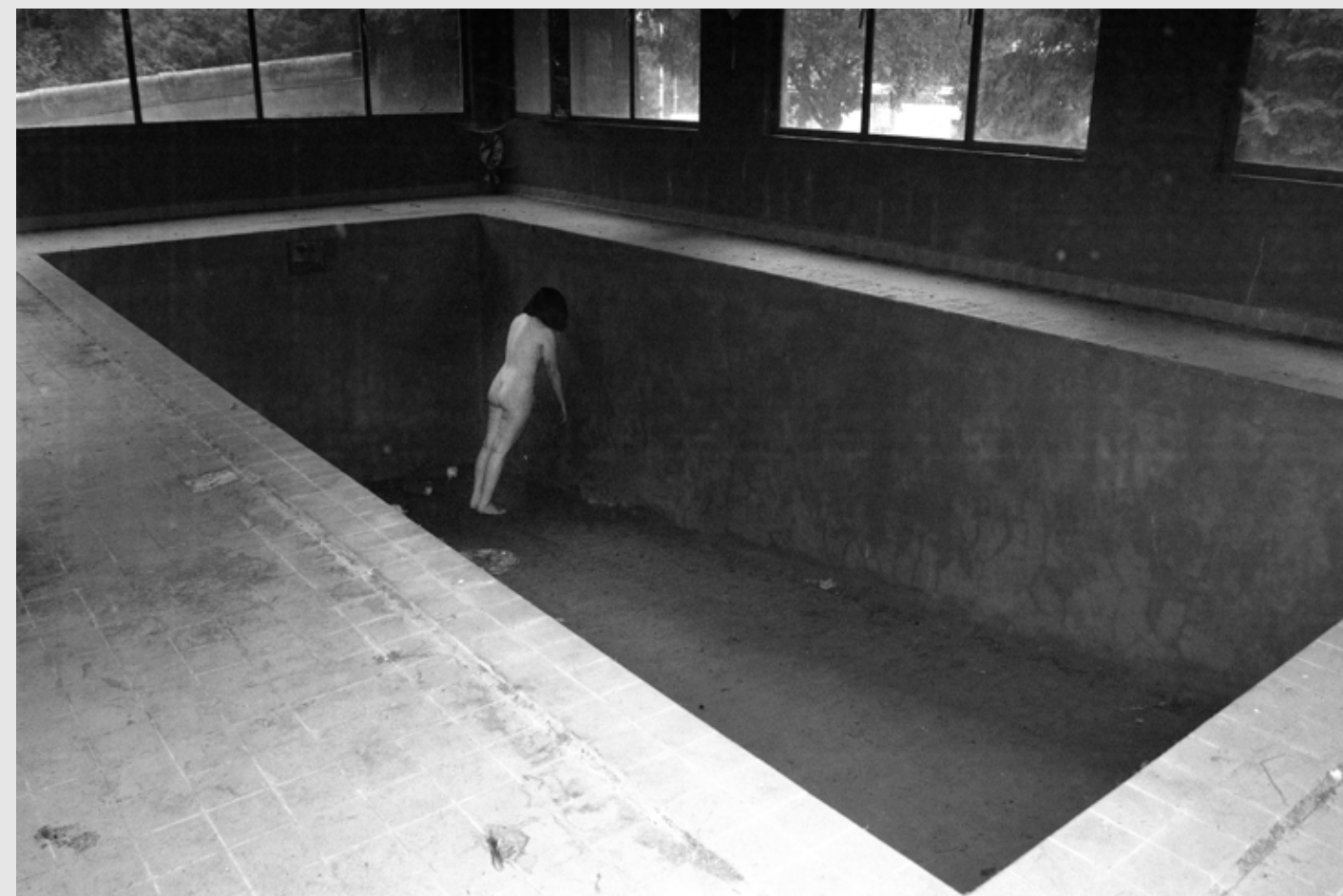
Student in beeld: dagboek van een student in lockdown

We vroegen aan een kunstenaar wat het voor haar betekent om in deze omstandigheden te fotograferen.

Er zit zo iets in mij wat altijd een beetje pijn doet, en kunst maken is de enige manier waarop ik die pijn voor een korte tijd kan loslaten, vooral tijdens de lockdown. Op die manier laat ik mijn gedachten een beetje los.

- Alyssia Kozakiewiez

'Zelfverrijking' en 'vriendjespolitiek': Klachten over FWO en doctoraatsaanvragen

Bij Vlaamse academici en aspirant-onderzoekers klinkt steeds luider kritiek over het FWO. De overheidsdienst zou te traag werken, en toont bovendien nauwelijks transparantie in haar werking.

door [Daan Delespaul](#)

'Het is gewoon een loterij': de overheersende attitude bij de aspirant-doctorandi die *Veto* contacteerde over hun aanvraagprocedure bij het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (FWO). Het FWO is de belangrijkste financieringsbron voor wetenschappelijk onderzoek in Vlaanderen. Met een spaarpot van jaarlijks 355 miljoen euro verdeelt het de Vlaamse subsidies in onderzoek over verschillende individuele projecten.

De verdeling van die geldpot gebeurt via dertig vakspecifieke expertenpanels. Zij beoordelen binnen hun eigen vakgebied welke *calls* op financiering kunnen rekenen. Over het algemeen is een aanvraag bij het FWO een beredeneerde gok: slechts 22,24% van de projecten wordt uiteindelijk goedgekeurd; de Europese standaard daarvoor is 30%.

De expertenpanels oordelen ook over doctoraatsaanvragen. De deadline om zo'n onderzoeksvoorstel in te dienen ligt begin maart. De helft van de projecten valt af bij een eerste selectieronde in juni, de andere helft van de aspirant-onderzoekers wordt uitgenodigd voor een mondelinge verdediging in september. Daarna valt nog eens de helft af.

In 2019 konden 280 doctorandi in november uiteindelijk beginnen. Omgerekend een derde van de 931 ingediende doctoraatsprojecten. 651 aspirant-onderzoekers, vaak afstuderende werkzoekende studenten, bleven daardoor tot soms acht maanden in het ongewisse over een aanvraag die geweigerd zou worden.

Bureaucratie

Wie zo'n aanvraag indiende, is vaak niet mals voor de bureaucratie binnen het FWO. 'Het is zeer vervelend dat dat zo'n lang proces is', vertelt Thomas*, een aspirant-onderzoeker die bij de eerste selectie strandde. 'Je bent wel schoolverlater maar je kan een half jaar niets doen. Geen enkel bedrijf zal je ook aannemen als je in november misschien terug vertrekt.'

Anton* haalde die selectie wel. Hij werd na eerste beoordeling uitgenodigd om na de vakantie zijn project mondeling toe te lichten. Voor de mondelinge verdediging krijgen aspirant-onderzoekers één minuut om hun project toe te lichten met daarna tien minuten aan vragen. Eind oktober hoorde Anton dat hij de tweede selectie niet heeft gehaald.

'Ik vind het schandalig dat dat interview gepland stond na de zomer. Vroeger kreeg je in juni een mail en wist je of je er bij was, nu duurt het van maart tot oktober.' Anton stoort zich ook aan het gebrek aan motivering: 'Je krijgt een mail als je project positief of negatief geëvalueerd is, maar dat is zonder enige omkadering.' Ook Thomas kreeg uiteindelijk feedback: 'Twee A4'tjes vol onzinnige uitleg. Ik vroeg mij daarbij echt af of ze het voorstel wel hadden gelezen.'

'Je krijgt een mail als je project positief of negatief geëvalueerd is, maar dat is zonder enige omkadering'

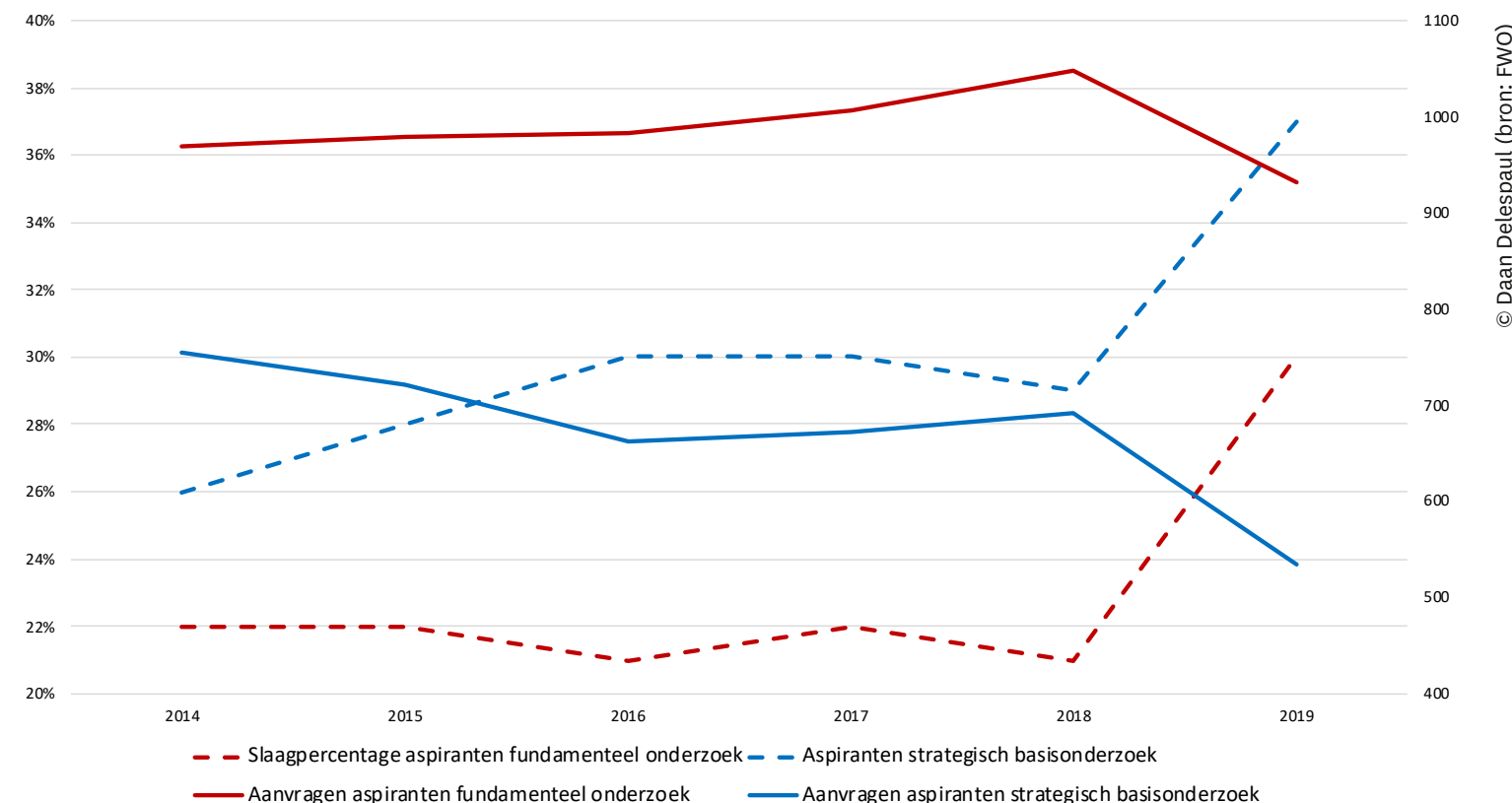
[Anton*](#)

Het gebrek aan transparantie in de beoordeling levert bij de aanvragers alleszins een sentiment op van onrechtvaardigheid: 'Het is vriendjespolitiek, of een loterij', reageert arabist Lies Verlinden. Thomas stoort er zich vooral aan dat persoonlijke criteria zwaarder doorwegen: 'Voor een doctoraatsbeurs staat 60% op je persoonlijk profiel en maar 40% op de inhoud van je voorstel. Als je een paar twaalven haalt ziet het er dus al slechter uit.'

'Die feedback is vaak haastwerk', meent ook Olivier Honnay, professor Natuurbeheer en een tijd geleden zelf lid van een FWO-expertenpanel. 'Ik denk dat die commissieleden gewoon te veel dossiers krijgen. Vergeet niet dat er heel veel goede projecten zijn, maar het budget gewoon erg beperkt is.'

30%

Het budgettaire probleem achtervolgt het FWO al lang. Internationaal wordt een grens aangewezen om 30% van de onderzoeksaanvragen goed te keuren. In Vlaanderen haalde het FWO jarenlang

© Daan Delespaul (bron: FWO)

cijfers rond de 20%. De slaagpercentages schoten in 2019 opeens de hoogte in. Goedkeuringen voor aspiranten in fundamenteel onderzoek stijgen zo van 21% in 2018 naar de vereiste 30% in 2019.

Critici stellen zich evenwel vragen bij de oprechtheid van die cijfers. Jan Tytgat, toxicoloog aan de KU Leuven, merkt een groeiende politieke druk voor het FWO om die grens van 30% te behalen: 'Wat heeft het FWO daarop gevonden? Dat je bij een aantal *calls* voortaan maar een beperkt aantal aanvragen kan indienen; met de bedoeling hun eigen slaagpercentages naar boven te krikken naar de buitenwereld en de politiek.'

'Jarenlang slaagt het FWO erin gebrek aan transparantie te tonen'

[Jan Tytgat, professor toxicologie KU Leuven](#)

Wie de bewuste slaagcijfers bij aspiranten erbij neemt, merkt inderdaad op dat de procentuele stijging in 2019 gekoppeld staat aan een forse daling in aanvragen. In totaal werden in 2019 1165 aspirantschappen aangevraagd terwijl er dat in 2018 nog 1740 waren. Het gevolg is dat de sterke procentuele stijging zich uiteindelijk maar reflecteert in 24 extra doctoraatsbeurzen.

Ook met slaagpercentages bij projectaanvragen wordt regelmatig gegoocheld. Vlaams minister van Wetenschap Hilde Crevits schreef zo in april nog 2,5 miljoen euro uit om covidonderzoek te ondersteunen. In de *call* van het FWO werden de aanvragen voor die projecten per universiteit tot vijf beperkt. Door de steekproef artificieel klein

te houden, wordt een onderfinanciering in de wetenschap als dusdanig verhuld, meent Tytgat.

'Men verlegt de beoordeling simpelweg buiten het FWO', aldus Tytgat. 'Dat systeem is nu dus zodanig uitgerangeerd zodat het niet opvalt waar de *bottleneck* zit.' Dat het FWO in een hervormingsfase zit, is voor Tytgat geen afdoend argument: 'Jarenlang slaagt het FWO erin gebrek aan transparantie te tonen. Als je hen daarover aanspreekt, zegt men steeds dat er hervormingen gaande zijn. Men verschuilt zich altijd achter dat argument, maar eigenlijk komt er geen schot in de zaak.'

Zelfverrijking

Het is bovendien niet de eerste keer dat het FWO geconfronteerd wordt met vragen naar transparantie. Nieuwssite Apache vlooid twee jaar geleden uit dat bepaalde expertenpanels van het FWO vooral projecten van eigen leden goedkeurden. In 2017 reserveerde expertengroep Filosofie en Ethiek zo 60,5% van haar eigen budgetten voor onderzoek van zetelende experts. In 2016 gingen panelleden van de groep Wetenschappen van de Aarde en de Ruimte zowaar met 69,3% van haar eigen budget lopen.

Het FWO was destijds niet verbaasd over die cijfers. De officiële reactie luidde dat haar panelleden nu eenmaal ook topwetenschappers zijn, en daardoor logischerwijs in aanmerking komen voor de financiering. Vorig jaar werd het systeem bovendien hervormd. Momenteel kan een zetelend panel lid niet langer financiering voor eigen projecten aanvragen.

Of dat systeem werkbaar is, is koffiedik kijken. Volgens Tytgat wordt inmiddels rond het probleem heen gewerkt: 'Ik ga één voorbeeld geven: alle onderzoekers mogen thans niet meer stem-

men over dossiers waarmee ze een band hebben of in betrokken zijn, maar het is een publiek geheim dat je nog gewoon kan afspreken 'in de gang' om elkaars projecten te steunen.'

'Soms vraag je je wel echt waar je mee bezig bent als je 75% van de tijd projecten aan het aanvragen bent'

[Olivier Honnay, professor natuurbeheer KU Leuven](#)

Er blijven tussen verschillende aanvragers ook affiliaties heersen, stelt Tytgat verder: 'In een aantal panels zitten proffen met een affiliatie met het VIB, het Vlaamse Instituut voor Biotechnologie. Die mogen wel degelijk projecten beoordelen van collega-VIB'ers. Dat is werkelijk een rare wereld, wetende dat dit nog steeds kan.' En een affiliatie kan ook voor doctoraatsaanvragen helpen, stelt de professor.

Structureel blijft evenwel het probleem van een onbetrouwbaar en onzeker onderzoeksfinancieringsmodel. 'Ik denk dat het voor Vlaanderen heel duidelijk is dat er meer geld naar onderzoek moet gaan: het is de enige grondstof die we hier hebben', meent Honnay. 'Soms vraag je je wel echt af waar je mee bezig bent als je de helft van de tijd projecten aan het aanvragen bent.' ☹

* Thomas en Anton zijn gefingeerde namen. Het FWO was niet bereikbaar voor commentaar.

© Cath Hermans

'We zijn tijdens de eerste golf schromelijk over het hoofd gezien'

© Nadia El Makhfi

NAVRAAG

Na drie jaar als voorzitter van de Vlaamse Jeugdraad geeft Alexandra Smarandescu de fakkel door aan een nieuwe generatie. 'Ik denk wel dat we een verschil hebben kunnen maken.'

door Daan Delespaul en Wolf France

De meeste 21-jarigen zitten liever op café dan op de koffie met ministers, vanwaar de ambitie om toch voor zo'n functie te gaan?

Alexandra Smarandescu: 'Die ambitie was er eigenlijk niet, zeker niet bij mijn kandidaatstelling als jongerenadviseur. Het is uiteindelijk allemaal heel toevallig gegaan. Ik ben wel van jongs af aan betrokken geweest bij het jeugdbeleid in verschillende lokale jeugdorganisaties en -raden.'

'Ik ben drie jaar geleden verkozen geweest als een van de zestien jongerenadviseurs. Het zijn vooral de anderen die mij toen aangespoord hebben om voor voorzitter te gaan. Ik dacht zelf altijd dat je jaren ervaring moest binnen de Jeugdraad hebben om voor voorzitter te gaan. Maar omdat we met zoveel nieuwe verkozenen zaten, viel dat wat weg.'

'Als onderdeel van de selectieprocedure voor voorzitter vonden er gesprekken plaats met de vorige voorzitter, ondervoorzitter en coördinator. Ik heb mij bewust niet voorbereid op hun vragen vanuit de attitude: ik ga gewoon eerlijk antwoorden op hun vragen en als ze op basis daarvan vertrouwen in mij hebben, komt het wel goed. Als zij denken dat iemand anders het beter zou doen, even goed. Mijn mama maakte zich sowieso al zorgen dat ze mij niet meer ging zien met al die engagementen.' (lacht)

Drie jaar is lang, zeker als jongere. Heb je nog kansen om echt jong te zijn in zo'n rol?

'Het vraagt veel energie, en ook wel een bepaalde persoonlijke prijs. Als mijn vrienden mij voor iets vragen, weten ze ook wel dat de kans groot is dat ik ofwel te laat kom, ofwel op het laatste moment afzeg. Het hangt anderzijds ook wel heel fel af van de actualiteit. Zo kreeg ik net nog een sms'je van VRT NWS over het voorstel om jongeren met oudjaar te laten vieren. Dan moet je er wel vaart achter zetten.'

'Vandaag is het duidelijk dat de strategie om alleen naar het medische aspect van corona te kijken, de foute was'

'Als je daar niet zoveel energie van krijgt, is het wel moeilijk om het drie jaar vol te houden. Maar ik krijg er zelf meer energie van dan het mij kost. En je maakt ook hier en daar wat fouten, maar dat

is oké. Het is uiteindelijk ook maar de Jeugdraad, wij moeten geen mini-politici worden met debatlijsten en uitgeschreven communicatie.'

'Ik heb mij drie jaar geleden vooral voorgenoemen om nog jongere te zijn en me niet voor te doen als ik weet niet welke expert. Ik zie mezelf vooral als expert in het jong zijn.'

Je hoort wel vaker dat jongeren vandaag de dag lakser zijn.

'In het begin van mijn mandaat werd dat ook weleens gesteld in verband met de herdenking van 50 jaar mei '68. Nu, vandaag kan ik eigenlijk heel makkelijk verwijzen naar de betogingen en klimaatmarsen van de afgelopen tijd.'

'Het is dus helemaal niet zo dat de jeugd daarom lakser is. Ik denk dat de jeugd minder bezig is met 'het politieke', maar wel met concrete problematieken. Er zijn veel jongeren die afhaken als het over partijen gaat en wakker schieten als het om een thema als klimaat gaat. Jongeren zijn principiëler in hun engagement, en minder bereid om compromissen te sluiten. Maar dat is niet per se slecht.'

Coronacrisis

Je was lid van het maatschappelijk relancomité van de Vlaamse Regering. Heb je het gevoel dat er momenteel naar de jeugd wordt geluisterd in de politiek?

'Ik vind dat wij tijdens de eerste golf schromelijk over het hoofd zijn gezien. Er werd toen heel sterk gefocust op ouderen als groep die, rechtstreeks, het kwetsbaarst was voor het virus. Begrijpelijk ook in het prille begin maar het regende bij de Vlaamse Jeugdraad al snel alarmerende signalen van organisaties als Awel die zelfs een verdriëubbeling zagen in het aantal hulpvragen.'

'Er was in het begin heel wat minder bereidheid om daarnaar te luisteren omdat er ook nog heel veel onzeker was. Vandaag is het heel duidelijk dat de strategie om alleen naar het medische aspect te kijken de foute was. Nu we veel meer weten over het virus, is er het besef dat we hier uiteindelijk wel door zullen komen. De vraag is wel tegen welke maatschappelijke kostprijs? Het mentale aspect heeft een enorme impact, zeker in het leven van kinderen en jongeren.'

'Hoe meer er over het virus bekend werd, hoe meer aandacht er voor jongeren kwam. Maar dat is zeker niet van een leien dakje gegaan. We moesten echt met cijfers opdraven, terwijl wij vooral persoonlijke verhalen binnenkregen. Die werden afgedaan als individuele casussen.'

'Het beleid was ook wel gedoemd om achterop te hinken omdat er heel veel brandjes te blussen waren. Maar ik denk wel dat wij in de tweede golf hebben kunnen wegen op het beleid. De scholen zijn open en de jeugdwerkactiviteiten gaan ook nog door. Dat waren net de zaken waarvoor we in de eerste golf moesten vechten.'

Krijgen jongeren nu meer aandacht dan in de eerste golf?

'Ik denk het wel. Het thema komt nu alleszins meer in de media. De perceptie heerst wel nog steeds heel hard dat jongeren een groot stuk van de verantwoordelijkheid dragen voor de tweede golf. Terwijl je net heel makkelijk kan argumenteren dat er in elke leeftijdsgroep mensen zijn die zich niet aan de regels houden. Het overgrote deel van de jongeren houdt zich aan de regels en zet zich wel nog steeds in voor leeftijdsgenoten.'

'Veel jongeren willen zich nu net zeer kwetsbaar opstellen, en dat wordt dan van tafel geveegd. Dat is moeilijk'

'Maar de perceptie kan beter. Ik vind het zonde dat er dezer dagen wordt meegegaan in een opbod 'wie heeft het slechter'. Dat is absoluut niet nodig. Erkenning kost niets maar kan wel een groot verschil maken. Toch wordt daar dan nog steeds laattunkend over gedaan.'

'Het is heel moeilijk omdat veel jongeren zich nu net zeer kwetsbaar willen opstellen, en dat wordt dan van tafel geveegd.'

Je spreekt over erkenning, maar wat vragen jullie concreet op dit moment?

'In de eerste plaats om niet langer over jongeren te praten, maar ze ook aan het woord te laten. Dat zien we nu toch al meer.'

'Daarna denk ik dat het ook belangrijk is om veel meer in te zetten op de publieke ruimte. Benjamin Dalle, minister van Jeugd, legt hier ook de nadruk op: het is geen kwestie van mensen te weren uit die publieke ruimte, maar vooral om die veilig in te vullen. Om na te denken over wat we wél nog kunnen en de publieke ruimte daar zo goed mogelijk aan aan te passen.'

'Onze rol is eigenlijk om op het publieke en politieke debat te wegen met de signalen die wij krij-

gen van jeugdwerkers en jongeren zelf. Je speelt dan een dubbele rol, en dat is niet altijd makkelijk. Ik denk wel dat we daarin een verschil hebben kunnen maken. Beleidsmakers zeggen dat ook.'

Verkiezingen

De afgelopen weken vonden opnieuw verkiezingen plaats voor de Jeugdraad, maar voor het eerst lijken ook jongerenpartijen zich in de strijd te werpen. Ben je bang dat deze verkiezingen gekaapt worden door nationale partijen? Vooral Jong N-VA lijkt, met vijf kandidaten, uit op meer invloed in het orgaan.

'Ik hoop vooral dat de Vlaamse Jeugdraad geen symboolstrijd wordt tussen links en rechts, dat zou bijzonder jammer zijn. Want eens je daar rond de tafel zit, zit je daar echt niet voor jezelf en je politieke achterban, maar voor 2,7 miljoen jongeren in Vlaanderen en Brussel. Dat beseft zal er voor de kandidaten ook wel zijn eens ze met elkaar voor het eerst overleggen.'

'Het is nooit het doel geweest van de Vlaamse Jeugdraad om jongeren van een bepaald standpunt te overtuigen, wel om zoveel mogelijk standpunten van jongeren naar buiten te brengen. Dat is het verschil tussen een plaats hebben bij een politieke partij en zetelen in de Jeugdraad.'

'Het is nooit het doel geweest van de Vlaamse Jeugdraad om jongeren van een bepaald standpunt te overtuigen'

'Maar het is niet verkeerd dat jongerenafdelingen van politieke partijen kandidaten naar voren schuiven, dat mag. We gaan ook zeker niet zeggen dat we niet willen dat dat gebeurt. Ze roepen ook

op om te stemmen en het uiteindelijke doel is dat zo veel mogelijk kinderen en jongeren hun stem uitbrengen.'

Tijdens een parlementair debat over de verkiezingen van de Vlaamse Jeugdraad op donderdag 12 november gaf een volksvertegenwoordiger kritiek op de thema's die uit het voortraject gekomen waren. Wat was er mis met die thema's?

'Ik wil kaderen dat de heer Brusselmans (Vlaams Belang, red.) regelmatig vragen stelt over de Vlaamse Jeugdraad in het Vlaams Parlement. Het is zijn volste recht om dat als jonge parlementair met een bepaalde profileringsdrang te doen en te blijven doen. Het is wel eveneens duidelijk gecounterd geweest door de antwoorden van de minister en de andere politieke fracties. Zij twijfelen niet aan het kwalitatieve werk dat de Vlaamse Jeugdraad de afgelopen jaren heeft geleverd en zal leveren in de toekomst.'

'Het is inderdaad van onze gewoonte dat wij een voortraject doen om de prioritaire thema's te beslissen. Uit dat voortraject is een shortlist van vijf thema's naar voren gekomen, waar je nu op kan stemmen.'

'Het is niet dat wij die vijf thema's gewoon op de agenda hebben gezet. We zijn vertrokken vanuit zestien thema's en bij die thema's ging het ook over veiligheid, werk, wonen, gezondheid en welzijn, cultuur en identiteit. Uit de een-op-een gesprekken met meer dan 1100 kinderen en jongeren zijn deze vijf thema's uiteindelijk uit de bus gekomen.'

'Als voorzitter is het belangrijk te bewijzen dat het een meerwaarde is om jongeren op politiek niveau mee aan tafel te laten zitten'

'Die analyse is ook gedaan door het Kenniscentrum Kinderrechten en dus niet eens door de Vlaamse Jeugdraad zelf. Ik vind niet dat wij een legitiem participatief traject zomaar van tafel moeten vegen, en daarmee ook de stem van 1100 kinderen en jongeren, omwille van rumoer op Twitter. Dat gaat voor mij te ver.'

'De vraag of er, naast die drie prioritaire thema's, geen plaats hoort te zijn voor andere issues is wel een legitieme vraag die in de kritiek te horen was. We hebben op onze site een extra mogelijkheid voorzien om input achter te laten om andere thema's zelf aan bod te brengen en om feedback daarrond te geven. Ik vond het zelf positief dat zij

andere thema's op de voorgrond plaatsen. Breng jullie stem uit en laat het ons weten en dan kunnen we zien wat er uit de bus komt.'

Hoe ga je als persoon om met die politieke druk?

'Ik heb de afgelopen drie jaar geleerd om het verschil te maken tussen constructieve kritiek en kritiek om kritiek te geven. Naar mensen die hun handen zelf uit te mouwen steken en zich engageren luister ik met plezier. Naar degenen die vanop de zijlijn denken te weten hoe het anders moet luister ik veel minder.'

Wat is jullie antwoord voor mensen die zeggen dat de Vlaamse Jeugdraad te links zou zijn?

'Dan zeg ik dat dat in de eerste plaats getuigt een gebrek aan kennis over de Vlaamse Jeugdraad. Ik raad hen aan om eens een kijkje te nemen naar onze adviezen en de manier waarop deze tot stand komen.'

'Zes maanden geleden hebben we het bijvoorbeeld gehad over representatie in de media. Daar hebben we niet alleen gewezen op mensen met een beperking en hoe zij in de media komen, maar ook bijvoorbeeld over jongeren met een rechtse mening die vinden dat hun rechtse mening veel te weinig aan bod kwam of dat het taboe was om daarvoor uit te komen. Zij kregen evenzeer een platform.'

© Nadia El Makhfi

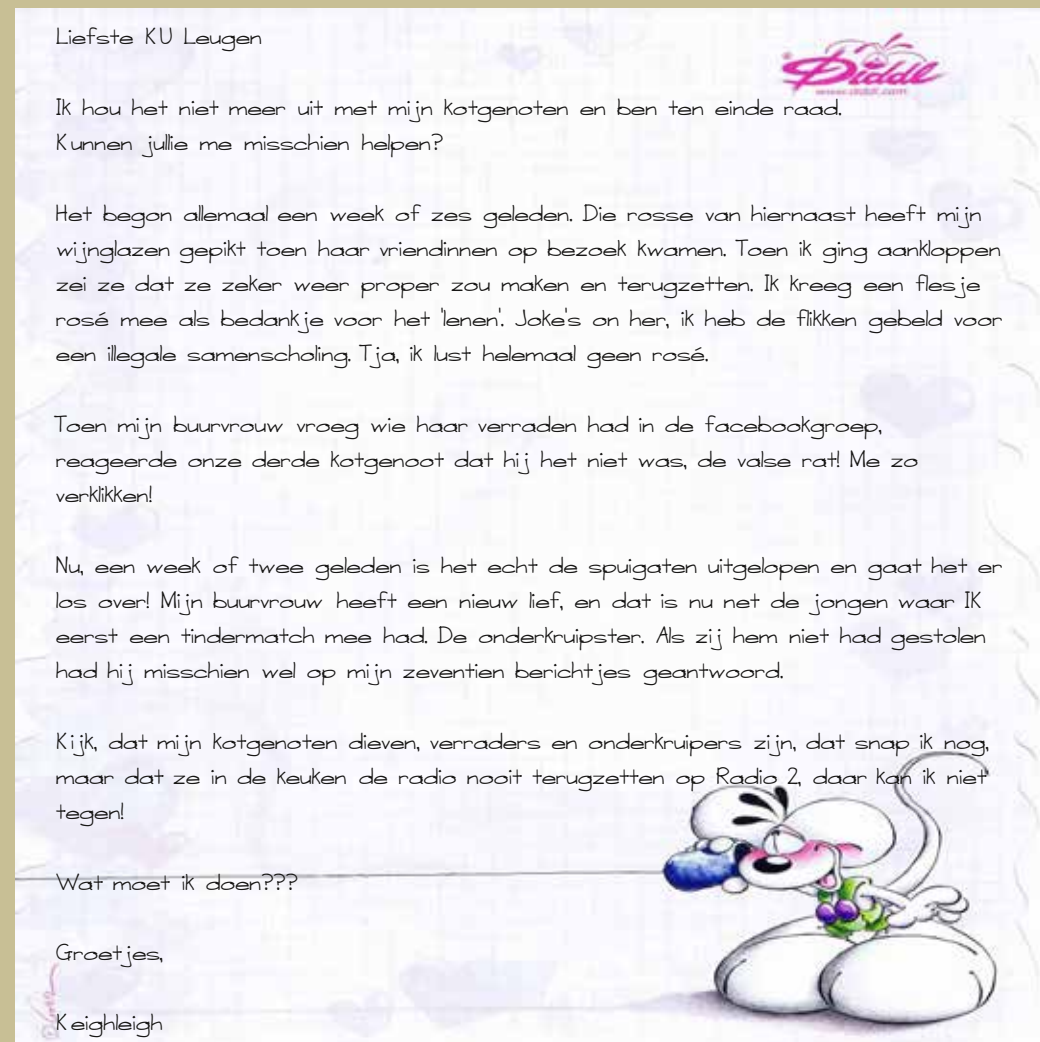

© Nadia El Makhfi

KU Zeuren

Heb jij raad nodig in tijden van corona? Of gewoon zin om een beetje te zeuren tegen iemand? Onze KU Leugen redactie beantwoordt al jullie vragen! Stuur je vraag naar de Facebookpagina van KU Leugen of kuleugen@veto.be en wie weet zie je er hier volgende week een antwoord op verschijnen!

Liefste Keighleigh

Stop alsjeblieft met zo'n ongelooflijke trut te zijn. Kleinzerig wicht. In plaats van de flikken te bellen om je buurvrouw te pesten, zou je zelf beter eens wat meer mensen uitnodigen, want jij hebt duidelijk een knuffel nodig. Ik zou je mijn knuffelhond Boris sturen, maar jij bent die niet waard. En om het over je 'liefdesleven' te hebben; hier zijn enkele tips voor Tinder. Zoek jezelf een persoonlijkheid die meer is dan pizza en Friends kijken en zwijg over je wanderlust. Je bent nog nooit verder geweest dan de Ardennen en een namiddag Gent bezoeken kun je moeilijk reizen noemen. Misschien moet je ook eens stoppen met naar Radio 2 te luisteren, want je klinkt al even verzuurd als de boomers die daar fan van zijn.

Je hoeft trouwens geen nieuwe brief te sturen, want ik word depressief van het besef dat mensen zoals jij bestaan.

Groetjes

KU Leugen

**Coronacrisis treft ook de Sint:
dit jaar haalt hij schoentjes leeg.**

**Lotte en Lina zijn creatief om
toch samen te kunnen shoppen**

Het leven als een sprookje

Ter nagedachtenis aan
Mijn figuur

Dag mooie broek, dag cool shirt.
Het ondenkbare is gebeurd.
Na jaren ontkenning en ontwetendheid,
bereid ik me voor op ons afscheid.
Door dat virus kom ik al weken niet buiten,
met als gevolg dat ik mijn broek niet meer kan sluiten.

**Rita eist dat haar kinderen Kerst
komen vieren bij haar en Jos**

VACCIN TEGEN ONWETENDHEID.

Veto zoekt extra talent.

Ben jij een schrijver, fotograaf, cartoonist, vormgever, nalezer of grappenmaker?
Kom op donderdag naar onze online redactievergadering om 20u of stuur een berichtje naar
een van onze redacteurs.

veto
onafhankelijk studentenblad